2020 йил 25 январдан чиқа бошлаган

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН

Миллий тикланишдан - миллий юксалиш сари

Ижтимоий-сиёсий газета

№ 66 (66), 2020 йил 24 апрель, жума

ТЎҚИМАЧИЛИК САНОАТИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ МАСАЛАЛАРИ МУҲОКАМА ҚИЛИНДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 23 апрель куни тўқимачилик саноати барқарорлигини таъминлаш, пандемиянинг соҳага таъсирини юмшатиш масалалари бўйича йиғилиш ўтказди.

Мамлакатимиз тўқимачилик саноатида 2 мингдан зиёд корхона фаолият юритмоқда, уларда 365 минг нафар аҳоли ишлайди. Соҳанинг экспорт салоҳияти сўнгги 3 йилда 2 баравар ошди. Ўтган йили бу борадаги кўрсаткич 1,6 миллиард долларни ташкил этди.

Лекин булар ҳали етарли эмас. Соҳада улкан резерв ва имкониятлар бор. Хусусан, юртимизда етиштирилган пахтани тўлиқ қайта ишлаб, экспортни 15 миллиард долларга етказиш ва 3 миллиондан ортиқ аҳолини иш билан таъминлаш имконияти мавжуд.

Йиғилишда пандемия даврида тармоқни барқарор ишлатиш учун корхоналарни айланма маблағ билан таъминлаш масаласи кўриб чиқилди. Жорий йил 1 апрелга қадар сотилган пахта толасининг якуний тўлов муддатини 90 кундан 150 кунга узайтиришга кўрсатма берилди.

Молия вазирлигига корхоналарнинг айланма маблағини ўзида сақлаб қолиш учун экспорт божхонада расмийлаштирилган заҳоти қўшилган қиймат солиғини қайтариб бериш механизмини жорий қилиш вазифаси топширилди.

Келгуси 5 йилда тайёр маҳсулот ишлаб чиқаришни 4-5 бараварга кўпайтириш, таннархни рақобатчиларга нисбатан арзонлаштириб, ташқи бозорларни эгаллаш бўйича топшириқлар берилди. Бунинг учун маҳсулотлар ассортиментини кенгайтириб, сифатини кескин ошириш зарурлиги алоҳида таъкидланди.

Хусусан, хорижий компаниялар билан биргаликда йирик экспорт корхоналари ташкил этиб, таниқли брендлар асосида бозорбоп маҳсулотлар ишлаб чиқариш юзасидан кўрсатма берилди.

Шу мақсадда Наманган, Самарқанд ва Тошкент вилоятларида тайёр маҳсулот экспорт қилувчи янги корхоналар учун технопарк ташкил этилади. Ушбу лойиҳаларни молиялаштиришга Тикланиш ва тараққиёт жамғармаси томонидан кредит линияси доирасида 300 миллион доллар маблағ ажратилади.

Йиғилишда хомашё етиштириш ва ишлаб чиқариш занжирида таннархни камайтириш масаласига ҳам тўхталиб ўтилди.

Мамлакатимизда йиллар давомида пахта толасининг ўзи экспорт қилингани учун унинг нархи Ливерпуль котировкасига боғланган эди. Аслида пахта толаси Нью-Йорк биржасида сотилади ва унинг нархи Ливерпулникидан 10 фоизга арзон юради.

Бу тўқимачилик маҳсулотлари қиймати ошишига таъсир қилаётгани қайд этилиб, мутасаддиларга пахта толаси нархини халқаро биржа котировкасига ўтказиш юзасидан топшириқ берилди.

Йиғилишда тўқимачилик корхоналарининг ташқи бозорларга чиқиши учун қулай шароит яратиш масалаларига ҳам эътибор қаратилди.

Бу соҳадаги тайёр маҳсулотларимиз экспорти, асосан, минтақа бозорига боғланиб қолган. Экспортёрлар Европага кириши учун 15 фоиз бож тўлаш ва 4 баравар кўп транспорт харажати қилишга мажбур бўлмоқда.

Инвестициялар ва ташқи савдо вазирлиги ҳамда "Ўзтўқимачиликсаноат" уюшмасига Европа Иттифоқи бозорлари учун "GSP+" мақомини олиш вазифаси қўйилди. Шунингдек, Халқаро молия корпорацияси кўмагида маҳсулотларни "BSI" стандартлари асосида сертификатлаш ишларини жадаллаштириш кераклиги таъкидланди. Экспортёрлар харажатларини субсидия қилишни янада кенгайтириш бўйича кўрсатмалар берилди.

Йиғилишда кўрилган масалалар юзасидан мутасаддилар ахборот берди.

ЎзА

Президент ташрифидан сўнг...

ТУПРОҚҚАЛЪА САҲРО ҚЎЙНИДАГИ МЎЪЖИЗАГА АЙЛАНАДИ

Рўзимбой ҲАСАН,
журналист

Президентимизнинг жорий йил 11–12 март кунлари Хоразм вилоятига ташрифи воҳа ижтимоий-иқтисодий ҳаётида янги босқич бошланишига пойдевор бўлди. Давлатимиз раҳбари нисбатан чекка ҳудудда жойлашган вилоятда саноатни ривожлантириш, мавжуд ресурслардан самарали ва оқилона фойдаланиш, аҳоли бандлигини таъминлаш, бир сўз билан айттанда, одамларни рози қилиш учун ислоҳотларнинг янги босқичида кечиктириб бўлмас вазифаларга ечим топадиган ташаббусларни ўртага ташлади.

Фаоллар билан ўтказилган йиғилишда вилоятда янги туман ташкил қилиш ҳам Президентимиз томонидан таклиф этилди. Шу йилнинг 24 март куни Олий Мажлис Сенатининг учинчи ялпи мажлиси қарори қабул қилиниб, туманнинг ҳудуди белгиланди.

Ўтган даврда янгидан ташкил қилинган Тупроққалъа тумани ўзининг илк қадамларини қўйди. Янги туманга ҳоким тайинланди, бир қатор бошқарув тизимлари шакллантирилди. Бу ишлар ҳаммаси давлатимиз раҳбарининг шу йил 11 апрелдаги "Хоразм вилояти таркибида Тупроққалъа туманини ташкил этиш билан боғлиқ ташкилий масалаларни ҳал этиш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарорида кўзда тутилганини алоҳида таъкидлаш жоиз.

Вилоят марказидан икки юз чақирим масофада жойлашган Тупроққалъа мавзеси ўтган аср охирларида Амударё ёқасида ташкил қилинганди. Бир томони дарё, бир томони чексиз Қизилқум бағрида янги ўзлаштирилган экин майдонларидан унумли фойдаланиш учун ўша вақтда вилоятнинг тўртта туманидан кўнгиллилар келганди. Чўл ва дарё оралиғидаги тупроғи унумдор масканда қисқа муддатда тўртта жамоа хўжалиги барпо этилди. Кўчиб келганлар турар жойлар билан таъминланди ва кейинчалик боғча, мактаб ва бошқа турли хизмат шохобчалари бунёд этилди.

Ўша вақтда саҳро бағридаги бу масканда, асосан, чорвачиликка ихтисослашган хўжаликлар ташкил этиш кўзланганди.

Бу ҳар томонлама қулай эди. Ҳатто шу мақсадларда замонавий чорвачилик мажмуалари ҳам қурилганди. Аммо...

Пахта яккаҳокимлиги бу ташаббусга ғов бўлди. Пахтани етиштириш, ташиб кетиш катта харажат талаб қилишига қарамай, зўрлик билан шу ишга урғу берилди. Ўзингиз тасаввур қилинг, етиштирилган пахта ҳосилини юз эллик километр масофадаги пахта тозалаш заводига ташишнинг ўзи бўладими? Буғдойни ташишда ҳам шу муаммога дуч келинди. Пахта ва буғдой экқан деҳқон эса харажатлари ошиб кетиб, охир-оқибатда даромаддан қуруқ қолаверди. Шу боис, ҳудуд ижтимоий-иқтисодий ривожланишдан анча ортда қолиб кетди. Аҳоли турмуш шароитида туб ўзгаришлар сезилмади. Хусусан, аҳоли истиқомат қиладиган ҳудудларда мактабгача таълим, умумтаълим, касб-ҳунар таълими ва тиббиёт муассасалари ҳамда ички йўллар қурилиши эътибордан четда қолди. Маданият, спорт, тадбиркорлик соҳалари ривожланмади.

Янгидан ташкил қилинган Тупроққалъа тумани ихтиёрида 192 минг гектар ер майдони бор. Бу майдонларнинг аксари қорамол ва қўй боқишга жуда қулай. Ҳозир ҳам воҳалик қўйчивонларнинг аксари ўз сурувларини шу ерларда боқяпти. Яқин келажакда бу ҳудудда чорва бош сонини бир неча ўн марта ошириш имконияти мавжуд. Бу эса, ўз навбатида, чорва маҳсулотлари ишлаб чиқариш ошишига ва аҳоли эҳтиёжларини қоплашга, бозорларда нархнаво мўътадил сақланишига пухта замин яратади.

Давоми 2-бетда

Умумхалқ ҳаракати

САХОВАТ ВА КЎМАК ХАЛҚИМИЗНИНГ ЮРАГИДА, ҚАЛБИДА МУЖАССАМ

Эркинжон ТУРДИМОВ,
Самарқанд вилояти ҳокими

Президентимиз халқимизнинг тарихий ва маънавий қадриятларини, меҳр-саховат, оқибат ва ҳиммат каби юксак фазилатларини инобатга олиб, ҳозирги пандемия шароитида аҳолининг кўмакка муҳтож қатламларини аниқ, манзилли қўллаб-қувватлаш мақсадида "Саховат ва кўмак" умумхалқ ҳаракатини йўлга қўйиш ғоясини илгари сурди.

Бу ташаббус барча юртдошларимиз каби самарқандликлар қалбини ҳам жўшдириб, ғайратига-ғайрат қўшмоқда. Шу боис, бу қутлуғ ҳаракат ҳар биримизнинг кундалик ҳаётимиз мазмунига, инсоний бурчимизга, давлатимиз ва халқимиз қудратининг амалий ифодасига айланиб кетди. Аслида бундай эзгу интилиш ва фазилатлар халқимизнинг юрагида, қалбида мужассам.

Давлатимиз раҳбари 20 апрель куни бўлиб ўтган видеоселектор йиғилишида халқаро ва миллий талабларга тўлиқ амал қилган ҳолда мамлакатимизда карантин режимини босқичма-босқич юмшатиш, шу асосда тезроқ нормал ҳаётга қайтиш бўйича дастлабки чора-тадбирларни белгилаб берган эди. 22 апрель куни ўтказилган видеоселекторда эса аҳоли бандлигини таъминлаш ва даромади кескин камайишининг олдини олиш вазифалари, шу жумладан, карантин чекловлари сабабли вақтинча ишсиз қолган фуқароларни моддий қўллаб-қувватлаш масаласи Самарқанд вилоятида амалга оширилаётган ишлар мисолида муҳокама қилинди.

Давоми 3-бетда

Шу ерлик Ҳамид бува ибораси билан айтсак: "Ҳатто ўн йил олдин оддий челак ишлаб чиқарилмаган чекка ҳудудда жаҳоннинг кўплаб давлатларига экспорт қилинадиган автомобиллар ишлаб чиқарилади, деб ким ҳам ўйлабди?!"

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН
2020 йил 24 апрель, 66-сон

Кун мавзуси

ТЕМИР ИНТИЗОМ, АҚЛ-ЗАКОВАТ ва ҲАМЖИҲАТЛИК билан бу синовдан, албатта, МУНОСИБ ЎТАМИЗ!

Қаландар АБДУРАҲМОНОВ,
Ўзбекистон Фанлар академияси аъзоси,
академик

Бугунги кунда Президентимиз Шавкат Мирзиёев раҳбарлигида коронавирус пандемиясини жиловлаш, бу офатдан халқимизни соғ-омон олиб чиқиш учун барча зарур чора-тадбирлар амалга оширилмоқда. Мамлакатимизда коронавирус билан касалланган биринчи бемор қайд этилганидан буён ўтган қисқа вақт мобайнида давлатимиз раҳбари томонидан халқимизга уч марта мурожаат қилингани ва бу борадаги энг муҳим ва устувор вазифалар белгилаб берилгани ушбу кўринмас балога қарши самарали кураш олиб боришда беқиёс аҳамиятга эга бўлмоқда.

Мана шундай мураккаб дамларда барчамиз бир ҳақиқатга гувоҳ бўлмоқдамиз — Ўзбекистон давлати, ҳукумати Президентимиз раҳбарлигида бу кўринмас ва маккор ёв олдида ўз халқини бир дақиқа ҳам ёлғизлатиб қўйгани йўқ. Юртимиздаги ҳар бир инсон ва оила бу хавф-хатардан мустаҳкам ҳимоя қилинмоқда. Ҳатто хорижий давлатларда ўқиб, меҳнат қилиб юрган юртдошларимиз соғлиғи, ҳаёти ҳақида ҳам биринчи навбатда ғамхўрлик қилиниб, улар чартер авиарейслар, темирйўл ва автомобиль транспорти орқали юртимизга олиб келинди ва каратинга олинди. Бу ишларнинг дастлабки ижобий натижалари ҳам ҳаммамизга яхши маълум: карантин муддатини ўтаб, касалликка чалинмагани аниқ бўлган фуқаролар ўз уйларига етказиб қўйилмоқда. Буларнинг барчаси ҳақиқий инсонпарварлик, халқпарварлик намунаси бўлиб, бу ҳақиқатни юртимизда ҳам, жаҳон миқёсида ҳам сиёсатчи ва экспертлар, кенг жамоатчилик эътироф этмоқда.

Ҳаёт давом этади

Президентимиз таъкидлаганидек, илгари миллий тарихимизда ҳеч қачон кузатилмаган бундай оғир синов даврида, айниқса, тиббиёт ходимлари ҳақиқий жасорат кўрсатгани, таъбир жоиз бўлса, улар "жанг майдони"нинг олдинги жабҳаларида мардона туриб, кечаю кундуз беморларга ҳамнафас бўлаётгани, шу кунгача 561 нафар беморни бутунлай соғайтиришга эришганлари халқимизнинг руҳини кўтариб юборди.

Мамлакатимиз раҳбари жорий йил 8 апрелда бўлиб ўтган видеоселектор йиғилишида коронавирус пандемиясига қарши курашишда жойлардаги ишлар натижадорлиги таҳлили ҳамда озиқ-овқат хавфсизлигини таъминлаш, аҳоли бандлиги ва даромадини оширишнинг муҳим манбаи бўлган томорқачиликни ривожлантириш масалаларини кўтариб, "Ҳар бир оила — тадбиркор" дастури доирасида ҳар бир сектор ҳудудида камида 100 тадан хонадонда 1-1,5 сотихли иссиқхоналар ташкил этишни, қишлоқ хўжалигида вақтинча фойдаланилмаётган ерларни ўзлаштириб, кам таъминланганини оилаларни иш билан банд қилиш бўйича тизим яхши самара бераётганини, Андижон, Наманган ва Фарғона вилоятларида бу борада 31 та кооператив ташкил этилиб, 1 минг 600 нафар ишсиз фуқаронинг иш билан бандлиги таъминланганини қайд этиб ўтди. Бундай кооперативлар фаолиятини молиявий қўллаб-қувватлаш мақсадида Ўзбекистон фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгаши ҳузуридаги жамғармадан 50 миллиард сўм ажратилганини таъкидлаб, бу тажрибани бошқа ҳудудларда ҳам жорий қилиб, камбағалликни ва ишсизликни камайтириш бўйича топшириқлар берди.

Муҳтарам Президентимиз 14 апрель куни глобал инқироз ва пандемия шароитида Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги олдида турган долзарб вазифалар муҳокамасига бағишлаб ўтказилган видеоселектор йиғилишида коронавирус инфекциясига қарши кураш доирасида мамлакатимизда амалга оширилаётган ишларга яна бир бор алоҳида тўхталиб, ақлий меҳнат, таълим-тарбия билан боғлиқ фаолият турлари масофадан туриб, онлайн режимда олиб борилаётганини, юртимиз ҳудудида қишлоқ хўжалигида, саноат ва қурилиш, иқтисодиётнинг бошқа устувор тармоқларида, тадбиркорлик субъектларида ишни самарали давом эттиришни, 34 миллионлик азиз, танти ва улуғ халқимизни боқиш баробарида қанчадан-қанча етиштирилган маҳсулотларимизни четга экспорт қилиш вазифаларини белгилаб берди.

Ҳозирги кунда барчамизнинг қалбимизда **"Бу касалликка қарши курашса бўлар экан, уни енгса бўлар экан"**, деган қатъий ишонч тобора ортиб бормоқда. Бунинг учун ушбу курашга сафарбар этилган юз мингдан зиёд шифокорга чин дилдан раҳматлар айтиб, таъзим қиламиз. Ҳар бир соғайиб кетган бемор ҳаётимизга қўшимча умид ва ишонч олиб кирмоқда, бизни бу хавф-хатар қаршисида янада жипс ва бирдам бўлишга ундамоқда.

Бугун вазиятнинг ўзи ҳаммамиздан фаолликни, карантин қоидаларига, шифокорлар тавсияларига сўзсиз амал қилишни талаб этмоқда. Айни вақтда вазият тақозо этган, имконият туғилган дамда ўз касбимиз бўйича ишларимизни қандай давом эттириш ҳақида ҳам ўйлашимиз зарур. Президентимиз айтганидек, юртимизга баҳор келиб, иссиқ кунлар бошланиши билан далаларимизда экин-тикин ишлари, янги ҳосилга тайёргарлик жараёнлари ҳал қилувчи босқичга кириб бормоқда. Қишлоқ хўжалиги иқтисодиётнинг етакчи тармоқларидан бири эканини барчамиз яхши биламиз. Далаларда агротехник тадбирлар кучайиб бориши билан бу соҳага хизмат кўрсатадиган ёки у билан бевосита ҳамкорликда иш олиб борадиган тармоқ ва йўналишлар олдидаги долзарб вазифалар ҳам кўпаяди. Умуман, иқтисодиётнинг барча соҳа ва тармоқлари бир-бири билан шунчалик чамбарчас боғланиб кетганки, буни биз бугунги вазиятда жуда чуқур ҳис этмоқдамиз.

Ижтимоий ҳимоя бош масалага айланди

Бу борада биринчи марта аҳоли, унинг кам таъминланган ва ёрдамга муҳтож қатламларини ижтимоий ҳимоя қилишга устувор аҳамият қаратилаётгани диққатга сазовордир.

Ўзгалар парваришига муҳтож бўлган ёлғиз кексалар ва ногиронларни бепул таъминлаш учун асосий озиқ-овқат маҳсулотлари ва гигиена товарлари рўйхати карантин тадбирлари амал қиладиган даврда бир марталик ниқоблар, антисептик воситалар ва бактерияга қарши совунлар жамланмаси билан тўлдирилди.

Ҳақиқатан ҳам, мана шундай мураккаб шароитда аҳолининг бундай тоифалари ҳар қачонгидан ҳам кўпроқ ёрдам ва эътиборга эҳтиёж сезади. Бундай чора-тадбирларнинг кўрилиши эса уларнинг кучли ижтимоий ҳимоясини таъминлаш билан бирга, жамиятда меҳр-оқибат, ўзаро ёрдам, шафқат, хайр-саховат тамойиллари кучайишига олиб келади. Айниқса, ёлғиз кексалар учун бундай ёрдамнинг аҳамиятини ҳеч нарса билан ўлчаб, баҳолаб бўлмайди.

Айниқса, давлатимиз раҳбарининг ташаббуси билан "Саховат ва кўмак" умумхалқ ҳаракатининг йўлга қўйилгани ёрдамга муҳтож юртдошларимизнинг кўнглига илиқлик олиб кирди. Хусусан, айни улуғ кунларда бу хайрли ишнинг аҳамияти ва савоби нечоғлик беқиёслигини Президентимиз 22 апрель куни глобал инқироз ва пандемия шароитида аҳоли бандлиги масаласига бағишлаб ўтказилган видеоселектор йиғилишида алоҳида таъкидлади. Ҳозирги мураккаб шароитда аҳолининг кам таъминланган қатламини моддий қўллаб-қувватлаётган саховатпеша тадбиркор ва фермер юртдошларимизни давлатимиз, жамиятимиз ҳар томонлама қўллаб-қувватлашини қайд этди.

Жараён

ТУПРОҚҚАЛЪА саҳро қўйнидаги мўъжизага айланади

Бошланиши 1-бетда

Ушбу ҳудудда ўтган асрнинг иккинчи ярмида бунёд этилган Туямўйин сув омбори мажмуасига ёндош қурилган Питнак шаҳри ҳам бор. Шаҳар уч-тўрт йилда дунёга танилди. Бу ерда автомобиллар ишлаб чиқарила бошланди. Ҳозир Хоразмда икки мингдан зиёд йигит-қиз автомобиль ва унинг эҳтиёт қисмларини ишлаб чиқариш билан банд.

Уч йил олдин Президентимиз ташаббуси билан айнан Питнак шаҳри ҳудуди ўзаги бўлган "Ҳазорасп" эркин иқтисодий зонаси ташкил қилинганди. Шу кунгача эркин иқтисодий зонада ўнлаб корхоналар қурилиб, иш бошлади. Замонавий кийим-кечаклар, гулқоғозлар, тиббий қўлқоплар, машина заводи учун бутловчи қисмлар, хуллас, санайверсак, жуда кўп маҳсулотлар тайёрланяпти. Шу ерлик Ҳамид бува ибораси билан айтсак: "Ҳатто ўн йил олдин оддий челак ишлаб чиқарилмаган чекка ҳудудда жаҳоннинг кўплаб давлатларига экспорт қилинадиган автомобиллар ишлаб чиқарилади, деб ким ҳам ўйлабди?!"

Янги туман ҳудудига Питнак шаҳри, унга ёндош Питнак қишлоғи, шунингдек, дарё ёқасидаги Саримой қишлоқи ҳам киради. Бу ерда айни пайтда 54 минг аҳоли истиқомат қилмоқда. Агар эркин иқтисодий зонада яна ўнлаб лойиҳалар амалиётга жорий этилаётганини айтсак, туман аҳолиси яқин йилларда икки баравар ошишига ҳеч шубҳа йўқ. Сўнгги йилларда Питнак шаҳридан беш чақирим масофада жойлашган қадим Чингиз қирларида бўш ётган ерларда юзлаб намунали турар жойлар қурилди. Кўп қаватли уйлар барпо этилди. Янги бунёд бўлган обод маҳалла аллақачон шаҳар билан туташиб кетган. Турар жойлар барпо этиш давом этмоқда.

Кун келади, бугун янги ташкил топган туман, ҳеч шубҳасиз, мамлакатимизда ўз ўрни ва нуфузига эга бўлади. Илк қадамлар шундан дарак бериб турибди. Бошқача айтсак, Тупроққалъа тумани яқин йиллар ичида саҳро қўйнидаги мўъжизага айланади.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев раислигида 22 апрель куни АҲОЛИ БАНДЛИГИНИ ТАЪМИНЛАШ ВА ДАРОМАДИ КЕСКИН КАМАЙИШИНИНГ ОЛДИНИ ОЛИШ МАСАЛАЛАРИ бўйича видеоселектор йиғилиши ўтказилди.

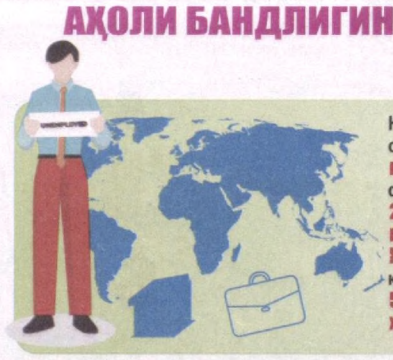

Коронавирус пандемияси сабабли **дунёдаги миллионлаб корхона** ва **ташкилотлар** ўз фаолиятини **тўхтатгани 2 миллиард 700 миллион ишчига таъсир кўрсатди. Жаҳонда камбағал аҳоли** сони қарийб **2 баробарга ёки 500 миллион кишига кўпайиш хавфи юзага келмоқда.**

Мамлакатимизда карантин туфайли **196 мингта корхонада** ишлаб чиқариш ва **хизмат кўрсатиш ҳажми кескин камайган.** Карантин туфайли, табиийки, ишсизлар сони ҳам ошган.
Буни апрель ойидаги **20 кунлик солиқ тушумларида** ҳам **кузатиш мумкин.** Жумладан, қатор **вилоятларда 30–40 фоиз**, айрим туман ва шаҳарларда эса **50 фоиздан зиёд тушум таъминланмаган.**

Бир ой илгари қабул қилинган 2 та қарорга асосан, ҳозирга келиб **нафақа ва моддий ёрдам оладиган** болали оилалар сони **595 мингдан 655 мингга**, яъни **60 мингтага кўпайтирилди.** Шунингдек, аҳолининг **кредитлар бўйича 3 триллион 260 миллиард сўмлик тўловлари муддати узайтирилди.**

Карантин даврида Бандликка кўмаклашиш жамғармаси ва Жамоат ишлари жамғармаси ҳисобидан **141 минг 800 нафар ишсиз фуқаронинг бандлиги таъминланиб**, уларга 43 миллиард **225 миллион сўм иш ҳақи тўлаб берилди.**

Ҳомийлик хайрияларини мувофиқлаштириш **марказлари** томонидан **219 минг оилага озиқ-овқат ва санитария-гигиена маҳсулотлари тарқатилди.**

Тадбиркор ва фермерлар камбағал оилаларга томорқада экин экишга ёрдам бериши, такрорий экин учун ўз еридан жой ажратиши, касаначиликни йўлга қўйишда **кўмаклашиши лозимлиги таъкидланди.**

Давлат эса бундай субъектларга **солиқни бўлиб-бўлиб тўлаш**, муддатини кечиктиришга рухсат беради **ёки кредит ажратади.**

МИСОЛ УЧУН,

Самарқанд вилоятида **"АГРОМИР" КОРХОНАСИ** раҳбари **мингта оилани** қарамоғига олиб, **600 гектар** ерда янги токзорлар барпо этиш ишларини бошлаган. **500 дан зиёд камбағал** оилани кооперативга **доимий ишга олиб**, янги токзорлар орасини уларга бўлиб берган ва **қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштиришни йўлга қўйган.**
Қурилиш ишларига яна **100 одамни ишга олган.**

Самарқанд шаҳридаги **"АЗИЯ МЕТАЛЛ ПРОФ"** корхонаси раҳбари **1000** та оилага озиқ-овқат тарқатган, **10 га** яқин **эҳтиёжманд оилага уй қуриб бериш, 100 нафарини ишга олиш ташаббуси билан чиққан.**

Наманган вилоятидаги **"АРТ СОФТ"** кластери таъсисчилари Наманган шаҳри, Поп, Мингбулоқ ва Янгиқўрғон туманларида **3 минг оилага ёрдам бериш ташаббуси билан чиқдилар.**

Иқтисодий тараққиёт ва камбағалликни қисқартириш вазирлиги ҳамда Давлат солиқ қўмитаси масъуллигида вазирлик ва ҳокимликлар фаолиятини мувофиқлаштириб борувчи **оператив штаб тузилади.**

Барча туман ва шаҳарларда ишсиз қолган ҳамда **эҳтиёжманд аҳолини номма-ном аниқлаб**, шакллантирилган рўйхатлар асосида **"Саховат ва кўмак" умумхалқ ҳаракати** доирасидаги ишларни **манзилли йўлга қўйиш** бўйича кўрсатмалар берилди.

Карантиндан олдин ҳам ишсиз бўлган ва кунлик даромад асосида яшаб келган одамларни фаол меҳнат орқали **иш билан таъминлаш зарурлиги таъкидланди.**
Қишлоқ хўжалиги кооперативлари ва хонадонларда иссиқхоналар ташкил этиш ҳисобига **14 мингта янги иш ўрни яратиш** мумкинлиги қайд этилди. **110 минг киши**ни мавсумий, **167 минг фуқарони жамоат ишларига жалб этиш вазифаси қўйилди.**

Масалан, қудуқ қазиб **26 минг гектар майдонда** ташкил этиладиган боғ, токзор ва иссиқхоналарда **52 минг**, ипакчилик тармоғида **785 минг**, қурилиш ва инфратузилма соҳасида **75 минг янги иш ўрни яратиш мумкин.**

Ҳозирги кунда умумий овқатланиш тармоғида **13 минг**, савдода **45 минг**, хизмат кўрсатишда **19 минг**, транспортда **7 минг** корхона фаолиятини тўхтатган ёки **тушумлари кескин камайган.**
Карантин шароитида ҳам озиқ-овқат ва товарларни етказиб бериш, кўчма савдо ва хизматларни ташкил этиш орқали бу **корхоналарнинг камида 70 фоизини ишлатиш мумкин.**

Республика махсус комиссиясига **етказиб бериш хизматини йўлга қўйган тадбиркорлик субъектлари** фаолияти учун **шароит яратиш** бўйича **топшириқ берилди.**

Ўзини ўзи банд қилган фуқароларни қўллаб-қувватлаш, уларнинг қонуний фаолият юритиши учун қулай ва **содда ҳуқуқий тизим яратиш зарурлиги таъкидланди.**
Ҳозирда бундай кишиларга **85 та фаолият тури билан шуғулланишга рухсат берилган.**

Бугунги кунда **25 мингдан зиёд уста**, шогирдлари билан қўшиб ҳисоблаганда, жами **80 мингга яқин оила** шу соҳадан **даромад топмоқда.**
Йигилишда масофавий ўқув курслари ташкил этиб, ёшлар ва аёлларга ҳунар ўргатиш, ўз мактабига эга ҳунарманд усталар тажрибасини **телевидение орқали оммалаштириш бўйича топшириқлар берилди.**

"Ҳунарманд" уюшмаси, Инвестициялар ва ташқи савдо вазирлигига ҳунармандчилик маҳсулотларини Ўзбекистон миллий бренди остида **хорижда сотишни таъминловчи онлайн платформа яратиш вазифаси юклатилди.**

Ақлий меҳнат орқали даромад топишга ўргатиш, соҳани ривожлантириш учун хорижда оммабоп бўлган тўлов тизимларини йўлга қўйиш **бўйича топшириқлар берилди.**

Корхоналарга амалий ёрдам кўрсатиш натижасида 44 тасининг (439 нафар ишчи) фаолияти қайта тикланди, 100 фоиз қувватда ишлаётган корхоналар сони 25 тага (86 тадан 111 тага) оширилди, 500 нафардан ортиқ ишчи иш жойларига қайтарилди.

Муносабат

САХОВАТ ВА КЎМАК ХАЛҚИМИЗНИНГ ЮРАГИДА, ҚАЛБИДА МУЖАССАМ

Бошланиши 1-бетда

Ҳар бир йўналиш ва кесимда бажарилиши зарур бўлган чора-тадбирлар юзасидан аниқ топшириқ ва вазифалар белгилаб берилди. Уларни муқаддас Рамазон ойи давомида ўз вақтида бажариш бўйича амалий ишларни бошлаб юбордик.

Ҳақиқатан, кун сайин ўзгараётган вазият аҳоли бандлигини таъминлаш ва муҳтож оилаларни ижтимоий ҳимоялаш бўйича қўшимча чоралар кўришни талаб этмоқда.

Бугунги кунда вилоятимизда 3,8 миллион киши 904 минг оилада истиқомат қилиб келмоқда. Пандемия бошлангунга қадар меҳнат бозорида ишсизлик даражаси 9,3 фоизни ташкил қилган бўлса, хорижий давлатлардан меҳнат муҳожирларининг қайтиб келиши ва вақтинча ишсиз қолган фуқаролар ҳисобига бу миқдор 11,1 фоизга етиши кутилмоқда.

Президентимизнинг Олий Мажлисга Мурожаатномасида камбағалликни қисқартириш масаласи кўтарилиб, уни камайтиришга қаратилган амалий чора-тадбирлар кўриб келиняпти. Таҳлиллар вилоятимизда даромад нотекис тақсимланганини кўрсатмоқда. Шу боис, камбағалликнинг юқори даражаси ва ўртаҳол аҳолининг умумий аҳоли сонидаги улушининг энг паст кўрсаткичи ҳам баъзи туманлар ҳиссасига тўғри келмоқда. Ана шундай оилаларни аниқлаш бўйича ўрганишлар натижасида бугунги кунда 47,7 минг (222,4 минг нафар фуқаро) муҳтож оила мавжудлиги аниқланди (шундан 18 мингга яқин фуқаро чет элдан вилоятимизга қайтиб келган меҳнат муҳожирлари ҳисобланади).

Албатта, Президентимиз қайд этганидек, камбағалликни камайтириш ойлик ёки нафақа миқдорини кўпайтириш, ёппасига кредит бериш, дегани эмас. Бунинг учун, энг аввало, аҳолини касбга ўқитиш, молиявий саводхонлигини ошириш, одамларда тадбиркорлик ҳиссини уйғотиш, инфратузилмани яхшилаш, манзилли нафақа тўлаш тизимини жорий қилиш керак. Худди шу нуқтаи назардан ўтказилган таҳлиллар натижасида муҳтожлик даражасидаги аҳолининг 19 609 нафари мутахассисликка эга бўлиб, ҳозирги кунда ишсизлиги, 35 776 нафарини шахсий томорқасида банд қилиш имконияти мавжудлиги, 39 615 нафари мутахассислиги бўлмаган ишсиз экани маълум бўлди.

Президентимиз сўнгги 3 йил мобайнида тадбиркорларни бевосита қўллаб-қувватлашга катта эътибор қаратмоқда. Айниқса, давлатимиз раҳбарининг шу йил 3 апрелдаги "Коронавирус пандемияси даврида аҳоли, иқтисодиёт тармоқлари ва тадбиркорлик субъектларини қўллаб-қувватлашга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги фармони ва ундан кейин қабул қилган қарорларида берилган турли имтиёз ва преференциялар, солиқ таътиллари, имтиёзли банк кредитлари ва қўшимча енгилликлар туфайли вилоятимиздаги аксарият ишлаб чиқарувчиларнинг иқтисодий барқарорлигини ҳамда иш ўринларини сақлаб қолишга эришилди.

Вилоятда "Саховат ва кўмак" умумхалқ ҳаракати доирасида амалий ишлар ҳам бошлаб юборилди. Тадбиркор ва фермерлар камбағал оилаларга томорқада экин экишга, такрорий экин учун ўз еридан жой ажратиш, касаначиликни йўлга қўйишга кўмаклашмоқда.

Президентимиз эътироф этганидек, давлат томонидан, ўз навбатида, бундай тадбиркорларга солиқ, лизинг, кредит тўловлари, зарур ресурслар билан таъминлаш бўйича турли имтиёз ва преференциялар берилади. Яъни бу аҳолига давлат томонидан тадбиркорлик субъектлари орқали кўрсатиладиган саховат ва кўмак бўлади.

Мисол учун, "Агромир" МЧЖ томонидан умумхалқ ҳаракати доирасида Пайариқ ва Самарқанд туманларидаги 1000 та муҳтож оилани 3 ой давомида озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлаш, шу билан бирга, 600 нафар камбағал оилага пудрат асосида 1 гектардан ер бўлиб бериб, кооперация тизими орқали токзорлар барпо қилиш ва улар орасида сабзавот экинларини экиш ҳамда кафолатли харидини таъминлаш ишлари олиб бориляпти. Президентимизнинг 22 апрелда бўлиб ўтган видеоселектордаги эътирофидан руҳланган тадбиркор йил якунига қадар бу майдонларни 2 минг гектарга етказиш ва шунча муҳтож оилани ишли қилиш ташаббуси билан чиқди.

Кўплаб хайрли ишларни амалга ошираётган ушбу корхонага туманларимизда кўп қаватли замонавий уй-жой қуриш учун ер майдонини ажратиб беришга кўмаклашамиз.

Самарқанд шаҳридаги "Азия металл проф" корхонасининг 100 та камбағал оилани 3 ой давомида озиқ-овқат билан таъминлаш, 10 та оилага суғорилмайдиган ерларда уй қуриб бериш ва 100 та камбағал оила аъзосини корхонасида ишга жойлаштириш ташаббуси ҳам, албатта, саховатга яраша муносиб тақдирланади. Корхонага инвестиция киритиш шарти билан қишлоқ хўжалигида фойдаланилмайдиган 8 гектар ер майдони ажратиб бериш кўзда тутилмоқда.

Яна бир эътиборли жиҳати, пандемия даврида вилоятдаги барча саховатпеша тадбиркорларнинг амалий ишларини "Самарқандннинг асл фарзандлари" китобини чоп этиш орқали тарғиб қилиш режалаштириляпти.

Бундай хайрли ишларни Булунғур тумани мисолида давом эттирадиган бўлсак, ҳозирнинг ўзида 405 нафар саховатпеша тадбиркор "Саховат ва кўмак" умумхалқ ҳаракатида иштирок этиш иштиёқини билдирмоқда. Хусусан, "BULUNGUR-SANDVIK AGROFIRMA" қўшма корхонасининг 23 та камбағал оилани озиқ-овқат ва дори-дармон маҳсулотлари билан таъминлаш ва ушбу оила аъзоларини ишга қабул қилиш ташаббуси маъқулланди. Умуман олганда, туманда муҳтож оилаларнинг 750 нафар аъзосини ишга жойлаштириш, 325 кишини шахсий томорқасида банд қилишга эришиш, 230 фуқарони қурилиш объектларига жалб қилиш, 120 дан ортиқ оилага кооперация асосида ер ажратиб бериш ҳисобига 245 нафар шахсни, қишлоқ хўжалиги ишларига жалб этиш орқали 420 та фуқарони банд қилишга эришилади.

Бундан ташқари, туманни картошкачиликка ихтисослаштириш (1,4 минг гектардан 4 минг гектарга кўпайтириш) ҳисобидан фермер хўжаликларида қўшимча иш ўринлари яратилиб, муҳтож оила аъзолари бириктирилади.

Дастлабки ҳисоб-китобларга кўра, вилоят бўйича умумхалқ ҳаракати доирасида:

- муҳтож оилаларнинг 8,8 минг нафар аъзосини ишга жойлаштириш;
- 4,5 минг нафарини шахсий томорқасида банд қилишга эришиш (иссиқхона қуриб бериш, сабзавотлар ҳамда кўчатлар экиш ва бошқалар);
- 1,5 мингдан ортиқ фуқарони қурилиш объектларига жалб қилиш;
- 4 мингдан ортиқ оилага кооперация асосида ер ажратиб бериш ҳисобига 8500 нафар фуқарони банд қилиш;
- 100 дан ортиқ тадбиркор томонидан сув насосларини ўрнатиб бериш орқали фойдаланилмаган ерларни ўзлаштириб, 2 мингта муҳтож оилага бўлиб бериш чоралари кўрилади. Шунингдек, қишлоқ хўжалиги ишларига камбағал оилаларнинг 7,5 минг нафар аъзоси жалб қилинади.

Пандемия даврида 5,4 минг муҳтож оиланинг шахсий томорқаларида иссиқхона қуриш, кўчат ва уруғлик етиштириш ҳамда суғориш воситалари ўрнатиш учун 12 миллиард сўм субсидия маблағлари ажратилади ҳамда 29,5 минг фуқарони 21,5 миллиард сўмлик жамоат ишларига жалб қилиш чоралари кўрилади.

Бу ишларни амалга ошириш негизида карантин талабларига риоя қилган ҳолда вилоятдаги саноат ва қурилиш корхоналари фаолиятини тиклаш чоралари кўрилмоқда. Жумладан, апрель ойи бошида 5828 та саноат корхонаси фаолияти тўлиқ ўрганиб чиқилганда 1321 тасининг фаолияти тўхтагани, 1202 таси 25 фоиз, 1346 таси 50, 559 таси 75 ва 1400 таси 100 фоиз қувватда ишлаётгани. Корхоналарга амалий ёрдам кўрсатиш натижасида 44 тасининг (439 нафар ишчи) фаолияти қайта тикланди, 100 фоиз қувватда ишлаётган корхоналар сони 25 тага (86 тадан 111 тага) оширилди, 500 нафардан ортиқ ишчи иш жойларига қайтарилди. Сектор раҳбарлари томонидан корхоналар нинг муаммоларини ҳал этиш орқали 242 та корхона фаолияти қайта тикланди ва 1374 нафар ишчи жалб этилди.

Юқорида кўрсатиб ўтилган тадбирлар доимий назоратга олиниб, карантин қоидаларига риоя қилган ҳолда муҳтож оилаларга моддий ёрдам бериш, уларни ишга жойлаштириш, саноат ва қурилиш корхоналарининг тўлақонли ишлашини таъминлаш чоралари секторлар кесимида давом этяпти.

Президентимиз йиғилишда ҳали ишга солинмаётган имконият ва резервларни кўрсатиб берди. Ҳақиқатан ҳам, сервис соҳасида, умумий овқатланиш тармоғида, хизмат кўрсатиш, транспорт йўналишидаги фаолиятини тўхтатган ёки тушумлари кескин камайган корхоналар вилоятимизда ҳам мавжуд. Ваҳоланки, карантин шароитида ҳам озиқ-овқат ва товарларни етказиб бериш, кўчма савдо ва хизматларни ташкил этиш орқали бу корхоналарнинг камида 70 фоизини ишлатишимиз мумкин. Шунингдек, карантин талабларига қатъий амал қилган ҳолда тўловларни қабул қилиш, суғурта, микрокредит хизматларини ҳам йўлга қўйиш чораларига тезроқ киришишимиз керак.

Ўз ҳунармандчилиги билан бутун дунёга донғи кетган қўлгирл усталаримиз санъати ва маҳоратини ошириш мақсадида масофавий ўқув курслари ташкил этиб, ёшлар ва аёлларга ҳунар ўргатиш, ўз мактабига эга ҳунармандлар тажрибасини оммалаштириш юзасидан берилган топшириқларни бажариш бўйича мутасадди уюшма ва идоралар билан амалий режалар ишлаб чиқиляпти ва тез кунда оммавий ахборот воситаларидан фойдаланган ҳолда йўлга қўйилади.

Президентимиз белгиланган вазифаларни сифатли бажариб, одамларнинг ҳам бандлигини таъминлаш, ҳам рози қилиш кераклигини алоҳида таъкидлади. Бу фикрлар Алишер Навоий бобомизнинг "Одамий эрсанг, демагил одами, ониким, йўқ халқ ғамидин ғами" деган байтларига ҳамоҳанглиги билан ҳам саховат ва кўмак бугунги кунда одамийликнинг бош мезонига, яшаш ҳикматининг ҳаётий қоидасига айланди.

Самарқанд аҳолиси кўп миллатли вилоят. Бу ерда турли миллатга мансуб аҳоли ҳамжиҳат бўлиб меҳнат қилади, муаммоларни яқдиллик, билан ҳал этади. Демоқчиманки, вилоятимизда бошқа миллатга мансуб тадбиркорлар, фермерлар, умуман, сармояга эга инсонлар кўп. Шулар қатори улар орасида эҳтиёжманд, иқтисодий ночор оилалар ҳам йўқ эмас. Бу борада вилоятимиз халқи миллатидан қатъи назар, бир-бирига оға-инидек кўмак беради, саховатини аямайди.

Умуман, муҳтарам Президентимиз белгилаб берган вазифалар масъулияти ва савобини ҳар бир самарқандлик яхши тушунади ва "Саховат ва кўмак" умумхалқ ҳаракатига ўзининг эзгу ишлари билан, албатта, муносиб ҳисса қўшади.

Жорий йилнинг март-апрель ойларида:

- 3906 нафар тадбиркорнинг 798 млрд. сўмлик кредит қарздорликлари муддатлари 6 ОЙГА УЗАЙТИРИЛДИ;
- Тадбиркорлик фаолиятини қўллаб-қувватлаш давлат жамғармаси томонидан 734 та тадбиркорлик субъектига 217,8 млрд. сўм МОЛИЯВИЙ ЁРДАМ КЎРСАТИЛДИ;
- туризм соҳасидаги 455 та субъектга ер, мулк солиқлари ҳамда ижтимоий солиқнинг 12 фоиз дан 1 фоизга пасайиши ҳисобига жами 2,4 миллиард сўмлик СОЛИҚ ИМТИЁЗЛАРИ ҚЎЛЛАНДИ;
- товарларни реализация қилиш айланмаси ойига 1 миллиард сўмдан ошмайдиган ва электрон ҳисоб-фактураларни қўллайдиган қўшилган қиймат солиғининг 1276 нафар тўловчисига 27,8 миллиард сўм СОЛИҚЛАРНИ ЧОРАКЛИК ТЎЛАШ ҲУҚУҚИ БЕРИЛДИ;
- 9641 та қишлоқ хўжалиги корхонасига сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ ставкалари 69,7 миллиард сўмга (50 фоиз) пасайтирилди ва ҳоказо.

ОЛМОСЛИКЛАР ТАШАББУСИ: ФИДОЙИ МЕҲНАТ ВА САХОВАТНИНГ САВОБИ БОР

Давлатимиз раҳбари Чуст туманидаги Олмос қишлоғи деҳқонларининг фойдаланилмай ётган адирларни ўзлаштириб, сабзавот ва полиз экинлари етиштириш бўйича ташаббусини амалий кўмак билан қўллаб-қувватлади

Абдурауф ҚОРЖОВОВ

Олмос қишлоғи аҳли азал-азалдан истеъдод ва ижодкорлиги билан танилган. Бу ерда юртимизнинг таниқли ёзувчи-шоирлари ва санъаткорлари вояга етган, деҳқонлари миришкорлиги билан ўзига хос мактаб яратган. Ана шундай хайрли фазилатлар уларнинг бугунги саъй-ҳаракатларида ҳам олмос қирралари каби товланиб туради.

Табиати гўзал, деҳқончилик ҳадисини олган қишлоқда ҳозирги кунда 6 190 хонадонда 9 213 та оила, 37 мингдан ортиқ киши умргузаронлик қилади. Қиёсласангиз, кичик бир шаҳарчанинг аҳолисидан қолишмайди. Олмосликларнинг томорқа майдони эса 300 гектарга яқин. Ана шу икки рақам таққосининг ўзи қишлоқда ҳар бир қарич ернинг қадри-қиммати нечоғлик баландлигини кўрсатиб турибди.

Олмосликлар уста деҳқон. Уларнинг сабзавот ва полиз экинларидан йилига икки-уч марта ҳосил олишлари анъанага айланган. Шу йил етиштирилган помидор, бодринг ва кўкатлари аллақачон бозор пештахталарини эгаллаган бўлса, ҳозирги кунда картошка, пиёз, қулупнайлари узоқ-яқинга жўнатиляпти, бошқа экинлар, ҳаттоки тарвузлари ҳам ҳосил туга бошлаган...

Ҳақиқатан, уларнинг миришкорлиги ҳавас қилгулик. Бу тажриба қишлоқ одамларининг Қашқадарё, Жиззах, Сирдарё вилоятларида мавсумий деҳқончилик билан шуғулланишларида қўл келмоқда. Чунки бу саъй-ҳаракатлари билан улар мазкур ҳудудлар бозорларининг тўкинлигига ҳисса қўшгани ҳолда ўз оилалари даромадини ҳам таъминлаб келяпти.

Олмосда аҳоли сонининг тобора ортиб бориши бандлик билан боғлиқ муаммоларни кун тартибига қўйиб келяпти. Мониторинг натижалари бу ерда яшовчиларнинг 2 минг 200 нафардан ортиғи доимий иш билан таъминланмаганини кўрсатмоқда. Шундай бир кезда эса қишлоқдан сал нарида — тоғ этакларидаги кенг адирлар фойдаланилмай ётибди. Уни ўзлаштириш учун, аввало, сув керак, ҳуқуқий кафолат, молиявий мадад зарур.

Олмос қишлоғининг 200 нафар деҳқони ана шу ерларнинг 400 гектарида сабзавот ва полиз маҳсулотлари етиштириш ташаббуси билан чиқди. Уни амалга ошириш учун артезиан қудуқлар қазиб, суғориш тизимини йўлга қўйишда ёрдам сўраб, улар Президентимизга мурожаат қилди.

Давлатимиз раҳбари жорий йилнинг 14 апрель куни ўтказилган видеоселектор йиғилишида олмосликлар ташаббусини эътироф этиб, ҳар томонлама қўллаб-қувватлади.

— Шундан кейин бу борада бошланган ишларнинг моҳияти ҳам, миқёси ҳам кенгайиб кетди, — дейди Чуст тумани ҳокими ўринбосари, маҳалла ва оилани қўллаб-қувватлаш бўлими бошлиғи Шавкат Йўлдошев. — Президентимиз топшириғига биноан, адирликдаги ерлар ҳолати ўрганилиб, ўзлаштириш ишларини 900 гектар майдонда олиб бориш вазифаси қўйилди. Бу ерлар Олмос билан бир қаторда унга ёндош бўлган Ахча қишлоғининг иш билан банд бўлмаган аҳолисига ҳам бир гектардан ажратилади. Ҳозир ҳам ерли, ҳам ишли бўладиган кишилар рўйхати шакллантириляпти.

Яна бир қувонарли томони, гидрогеологлар келиб, артезиан қудуқлар қазиш, сув оладиган нуқталарни ўрганиш ишларини олиб боряпти. Дастлабки қудуқни қазиш бошлаб юборилди. Унинг натижалари ўрта ҳисобда 150 метр чуқурликдан зарур сувни тортиб олиш мумкинлигини кўрсатмоқда. Режага кўра, 38 та қудуқ қазилиши кўзда тутилган. Ҳар бирига 150 миллион сўм атрофида маблағ кетади. Шунингдек, уларнинг мунтазам ишлаши учун сувни тортиб олувчи замонавий агрегатлар ўрнатиш, энг камида беш километрдан электр тармоғи тортиб келиб, трансформаторлар билан таъминлашни тақозо қилади. Сарфланадиган маблағлар давлат бюджети ҳисобидан қопланиши назарда тутилмоқда.

Амалга оширила бошланган ана шу ишларнинг ўзи Президентимиз томонидан бу ташаббусга катта эътибор, кўрсатилаётганини намоён этиб турибди. Лекин бу ҳали молиявий ва моддий мададнинг бир томони. Давлатимиз раҳбари шу билан биргаликда, мутасаддиларга ҳар бир оилага ажратилган ерни ҳайдаш, экинга тайёрлаш, уруғ, минерал ўғит билан таъминлаш бўйича ҳам топшириқлар берган. Бундай ҳиммат ва мадад олмослик ва ахчаликларни, биринчи навбатда, ёшларни руҳлантириб, ғайратига-ғайрат қўшяпти.

Бу ерда биринчилардан бўлиб иш бошлаган Севара Мамадалиева давлатимиз раҳбарининг бундай ғамхўрлигидан чексиз мамнун. У укалари ва қўшниларини ёнига олиб, сакқиз ярим гектар ерда деҳқончилик ишларини бошлаб юборди.

Шу пайтгача мавсумий ишлар билан оила тебратиб келган Севарангинг эндиликда эртанги кундан, икки фарзандининг келажагидан кўнгли тўқ. Чунки ер эгаси бўлиш, даромад олиш, элда ўзининг муносиб ўрнини топишдек орзу-ниятлари ижобат бўлмоқда.

Президентимиз 22 апрель куни ўтказилган видеоселектор йиғилишида пандемия мамлакатимиз иқтисодиётига ҳам ўзининг салбий таъсирини кўрсатаётган бир кезда белгиланган вазифаларни сифатли бажариб, одамларни ҳам банд, ҳам рози қилиш кераклигини таъкидлади. Масалан, қудуқ қазиб, 26 минг гектар майдонда ташкил этиладиган боғ, токзор ва иссиқхоналарда 52 минг, ипакчилик тармоғида 785 минг, қурилиш ва инфратузилма соҳасида 75 минг янги иш ўрни яратиш мумкинлигига алоҳида урғу берди.

Чуст туманининг Олмос ва Ахча қишлоқларида олиб борилаётган тадбирлар бу фикрларнинг яна бир амалий тасдиғи. Туманда аҳоли бандлигини таъминлаш бўйича ишлар кўлами кенгайиб боряпти. Масалан, иш билан банд бўлмаган 99 оилага боғ ташкил қилиш учун 30 сотихдан ер ажратилди, 100 хонадонга икки сотихли иссиқхона қуриш учун 50 фоизли субсидия билан банк кредити берилди. Ўнлаб тадбиркорлар "Саховат ва кўмак" умумхалқ ҳаракатида фаол иштирок этяпти.

Хушхабар

Халқаро рейтингда юқори натижа

Раҳимбой ЖУМАНИЁЗОВ,
ТИҚХММИ матбуот хизмати раҳбари

Мамлакатимизда олий таълим тизимини ислоҳ қилиш борасидаги саъй-ҳаракатлар ўз натижасини кўрсата бошлади. Буни юртимиздаги олий таълим муассасаларининг таълим сифатини кузатиб борувчи халқаро ташкилотлар томонидан эътироф этилаётганида яққол кўриш мумкин.

"Times Higher Education" рейтинг агентлиги томонидан шу йил 20 апрель куни дунё университетлари рейтинги — "University Impact Ranking-2020" натижалари эълон қилинди. Мазкур рейтингда Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш муҳандислари институти "clean water and sanitation", "life on land" йўналишлари бўйича дунё университетларининг умумий рейтингида 201+ ўринни қайд этди.

Ҳозир Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш муҳандислари институти Ўзбекистон тарихида иккита йирик — THE ва QS рейтинг агентликлари томонидан тан олинган ягона олий таълим муассасаси ҳисобланади.

Ўтган йилнинг 14-15 октябрь кунлари Литванинг Каунас шаҳрида "QS in Conversation" саммитида "Ривожланаётган Европа ва Марказий Осиё" рейтинги эълон қилинган. Унда мамлакатимизда биринчи бўлиб Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш муҳандислари институти мазкур рейтингда 301+ ўринга муносиб кўрилган.

Президентимиз томонидан имзоланган ушбу қонун ҳам эндиликда она тилимизни янада ривожлантиришга, унинг ажиб ва ноёб оҳангларини бойитишга, бу тил замирида қанчадан-қанча бойликлар ётганини очиб беришга ҳар биримиз ҳисса қўшишимиз зарурлигига чақирувчи ҳужжат ҳамдир.

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН
2020 йил 24 апрель, 66-сон

АҲОЛИ БАНДЛИГИНИ ТАЪМИНЛАШ ва ДАРОМАДИ КЕСКИН КАМАЙИШИНИНГ ОЛДИНИ ОЛИШ масалаларига бағишланди

XALQARO PRESS KLUB

Абубакир ЎРОЗОВ

Халқаро пресс-клубнинг навбатдаги сессиясида куни кеча Президентимиз Шавкат Мирзиёев иштирокида бўлиб ўтган видеоселектор йиғилишидаги вазифалар юзасидан амалга ошириладиган ишлар, "Саховат ва кўмак" умумхалқ ҳаракати нима мақсадда ташкил этилгани, пандемия ва инқироз даврида Ўзбекистонда иқтисодий вазият муҳокама қилинди.

Унда спикерлар — Бош вазир ўринбосари, иқтисодий тараққиёт ва камбағалликни қисқартириш вазири Жамшид Қўчқоров, молия вазири Тимур Ишметов, Марказий банк раиси Мамаризо Нурмуратов, соғлиқни сақлаш вазири Алишер Шодмонов, Савдо-саноат палатаси раиси Адҳам Икрамов, Тошкент шаҳри бош имом-хатиби Нуриддин домла Холиқназаров иштирок этди.

Президентимиз раислигида 22 апрель куни аҳоли бандлигини таъминлаш ва даромади кескин камайишининг олдини олиш масалаларига бағишлаб ўтказилган йиғилишда коронавирус инфекциясига қарши кураш доирасида юртимизда амалга оширилаётган ишларга яна бир бор алоҳида тўхталиб ўтган эди.

— Коронавирус пандемияси шиддат билан тарқалгани 2020 йилги иқтисодий режаларимизга ўз таъсирини ўтказмай қолмади, — дейди иқтисодий тараққиёт ва камбағалликни қисқартириш вазири Жамшид Қўчқоров. — Лекин жиддий муаммолар йўқ. Охирги йиллардаги иқтисодий ислоҳотлар натижасида иқтисодий кўрсаткичларимиз анча ўсди. Бу мамлакат қудратининг барқарорлигига олиб келади. Сўнгги уч йилда олтин захирамиз 3 миллиард долларга ошганини халқаро рейтинг агентликлари ҳам эътироф этмоқда. ЯИМ биринчи чоракда 4,1, инфляция 2,8 фоиз ўсди. Саноат маҳсулотлари 4 фоиз, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши қарийб 4 фоиз кўпайди. Йил якунигача иқтисодий ўсиш 1,5-2 фоизни ташкил этиши, инфляция эса ўтган йилгидан пастроқ бўлиши кутиляпти.

— Мамлакатимизда мазкур касалликка чалинган беморлар, касалликка гумондорларига давлатимиз томонидан бепул тиббий ёрдам кўрсатилмоқда, — деди соғлиқни сақлаш вазири Алишер Шодмонов. — Бу ишларда давлатимиз, турли тадбиркорлик субъектлари катта молиявий кўмак бераётгани таҳсинга сазовор. Ўтган йил декабрь ойида шу мавзу очилган бўлса, жорий йил бошидан бошлаб илк аломатлар кўрина бошлади. Президентимиз бу ҳолатни тўғри англаб, махсус фармон ва қарорлар қабул қилди. Бу эса карантин даврида коронавирус инфекциясига қарши ишларни тизимли амалга оширишда муҳим омил бўлди. Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти бу саъй-ҳаракатларда бизга катта ёрдам бермоқда. Айниқса, карантин эълон қилингани, халқимиз саломатлигини ўйлаб кенг кўламли чеклов жорий этилгани касаллик тарқалишига тўсқинлик қилди. Ҳозир касалликка чалинган беморлар аста-секин тузалмоқда.

Маълум қилинишича, шифокорлар учун ҳимоя воситалари, шифохоналар қуриш, жиҳозлаш, янги клиникалар, карантин мажмуалари ташкил этиш учун 3,5 триллион маблағ ажратилди ва сарфланяпти. Ҳозиргача эса 600 миллиард сўм ҳомийлик ёрдами йиғилди. "Ўзбекистон Меҳр-шафқат ва саломатлик" жамоат фонди орқали 72 миллиард сўм маблағ жамланди.

— Тиббиёт муассасалари қурилиши учун 407 миллиард сўм ажратилди, — деди молия вазири Тимур Ишметов. — Ижтимоий ҳимоя, яъни жамоат ишларини ташкил этиш учун биринчи босқичда 50 миллиард сўм берилди. Аслида 200 миллиард маблағ ажратиш белгиланган эди. Касаба уюшмалари федерациясига 100 миллиард берилиши кўзда тутилган эди, ҳозир 60 миллиард ажратилди. Газ, сув, электр энергияси хонадонларда узлуксиз бўлиши учун ташкилотларни қўллаб-қувватлаб туриш шарт.

Вирусдан холи ҳудудлардаги бир қатор саноат корхоналарида, қурилиш майдонларида, фермер ва кластер хўжаликларида санитар-эпидемиологик нормаларга қатъий амал қилган ҳолда, ишлар аста-секин бошланди. Ҳозирги пайтда аҳолининг кўмакка муҳтож қатламларини аниқ, манзилли асосда қўллаб-қувватлаш мақсадида "Саховат ва кўмак" умумхалқ ҳаракатини йўлга қўйиш учун амалий ишлар бошланди.

— Ҳозир аҳоли саломатлигини сақлаш биринчи ўринда, — деди Савдо-саноат палатаси раиси Адҳам Икрамов. — Карантин қоидаларига тўлиқ амал қилиш, барча жабҳаларда фаол ҳаракатларни олиб бориш биринчи навбатдаги вазифа ҳисобланади. Бу жараён тадбиркорлар фаолиятига ҳам ўз таъсирини ўтказмай қолмади. Тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш борасида барча чоралар кўрилган. Минглаб тадбиркорларимиз ўз ихтиёри билан саховат қилмоқчи. Бугунги синовли кунларда 3 минг 800 нафар тадбиркорнинг ижара тўловлари жорий йилнинг сентябрь ойигача олинмайди.

Суҳбат давомида тадбиркорлар ҳам ўз фикрларини билдирди. Журналистларнинг саволларига спикерлар жавоб қайтарди.

Давра суҳбати

Пандемияга бағишланган ХАЛҚАРО ОНЛАЙН анжуман

Ўзбекистон ва хорижлик мутахассисларни бир нуқтада жамлади

Ирода ТОШМАТОВА,
"Янги Ўзбекистон" мухбири

Тошкент давлат шарқшунослик университетида "Пандемияга қарши кураш шароитида халқаро ҳамкорлик: Ўзбекистон ва халқаро тажриба" мавзусида халқаро давра суҳбати бўлиб ўтди. Онлайн ташкил этилган илмий-амалий анжуманда 7 та мамлакат — Ўзбекистон, Россия, АҚШ, Германия, Қозоғистон, Словения, Мисрдан 92 нафар вакил иштирок этди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 16 апрелдаги "Шарқшунослик тизимида кадрлар тайёрлаш тизимини тубдан такомиллаштириш ва илмий салоҳиятини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарори асосида Тошкент давлат шарқшунослик институти негизида Тошкент давлат шарқшунослик университети ташкил этилиши ҳамда мазкур олий ўқув юртига хорижий ҳамкорлар билан биргаликда илмий тадқиқот ишларини олиб бориш бўйича юклатилган вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида ўтказилган онлайн давра суҳбатида ушбу илм даргоҳи билан бир қаторда, республикамизнинг турли олий таълим муассасалари профессор-ўқитувчилари, тадқиқотчилар, магистратура ва бакалавриат талабалари, сиёсий фанлар соҳасида илмий тадқиқотлар олиб борувчи шарқшунос олимлар қатнашди. Улар хорижий давлатларнинг халқаро муносабатлар бўйича етакчи экспертлари билан бугуннинг долзарб мавсуси юзасидан онлайн фикр алмашди.

Анжуманда Тошкент давлат шарқшунослик университети ректори Гулчеҳра Рихсиева, аввало, қатнашчиларни айни шароитда мамлакатимизда коронавирус инфекциясининг янада кенг тарқалиши ва юзага келиши мумкин бўлган салбий оқибатлари олдини олиш бўйича амалга оширилаётган кенг кўламли чора-тадбирлар мазмун-моҳияти билан таништирди. Карантин даврида олий таълим ва илмий тадқиқотлар соҳасида профессор-ўқитувчилар, ёш олим ва тадқиқотчилар учун яратилган шарт-шароитлар ҳақида гапирди. Шунингдек, бугунги кундаги пандемия ҳолати халқаро ҳамкорлик мустаҳкамлигининг ўзига хос синови бўлиб, давлатларнинг нафақат эпидемиологик ва ташкилий масалаларда тажриба алмашиш, балки молиявий, иқтисодий ва озиқ-овқат маҳсулотлари борасида ўзаро кўмак беришга тайёрлигида ҳам яққол намоён бўлаётганини таъкидлади. Шу нуқтаи назардан, Ўзбекистон бугун ҳеч қайси давлат коронавирусни фақатгина ўз ҳудудида тугатиш орқали мамлакат, хусусан, инсон хавфсизлигини тўлиқ таъминлаб бўлмаслигини тўғри тушунаётганини айтди.

— 2003 йилдан буён АҚШнинг Ўзбекистондаги иккита ташкилотида раҳбар сифатида фаолият юритиб келаман. 2011 йилда юртингизда марказимизнинг бир бўлими очилди, — деди **Словениянинг "Минтақавий мулоқот" халқаро маркази директори Мьюша Север.** — Ўзбекистонда инқирозга қарши кураш бўйича масъулларнинг айни пайтдаги фаолиятини юқори баҳолайман. Глобализация пандемиянинг бу қадар кенг авж олиб кетишига қулай шароит яратиб берди. Ўзбекистон мисолида халқаро очиқлиқнинг бугунги даражаси қатор бюрократик тўсиқларни бартараф этишга олиб келади. Мен баъзи ижобий жиҳатлар ва қийинчиликлар хусусида ўз фикримни билдирмоқчиман. Биринчиси, бошқарувни ташкиллаштиришда ҳар бир шахсни қамраб олиш қийинчилигидир (яъни ҳажм муаммоси). Кўплаб иш ўринлари ёпилди. Аҳоли ўз уйида. Карантин вақтида инсонларга ўзини ўзи изоляция қилиш буюрилди. Бундай шароитда халқни тўғри ва аниқ маълумотлар билан таъминлаш талаб этилади. Ўзбекистон ҳукумати карантин вақтида тўғри йўл тутди. Оммавий ахборот воситалари билан алоқани йўлга қўйди. Мен ўз ҳукуматимга Ўзбекистон тажрибасини намуна сифатида тавсия этаман.

— Пандемия туфайли инсон хавфсизлиги масаласи бирламчи бўлган глобал халқаро хавфсизлик архитектурасининг янги тизими шаклланмоқда. Бу, ўз навбатида, минтақавий ва халқаро можароларни ҳал қилиш йўлидаги саъй-ҳаракатларда ижобий натижаларга эришишга кўмак беради, — деди **АҚШнинг Ж.Маршал номидаги Хавфсизлик масалаларини ўрганиш Европа маркази профессори, сиёсий фанлар доктори Грегори Глисон.** — Дарҳақиқат, пандемия даврида эътиборга олишимиз керак бўлган энг асосий омил инсон хавфсизлигидир. Шунингдек, пандемияни енгишда, аввало, ҳар бир давлат ўзининг иқтисодий-сиёсий ҳолатини аниқ баҳолай олиши лозим. Ҳозирги шароитда айрим давлатлар иқтисодиёти инқирозга юз тутмоқда. Бу кўпроқ экспорт масаласи билан боғлиқ. Ўйлашимча, Ўзбекистон ҳукумати бу масалаларни самарали ҳал этишга эришмоқда.

— Марказий Осиё давлатлари орасида Ўзбекистон қисқа вақт ичида барча ресурсларини сафарбар этиб, мамлакатда коронавирус тарқалишининг салбий оқибатларига қарши чора-тадбирлар дастурини қабул қилди, — деди **Россия Фанлар академияси Шарқшунослик институти илмий ходими, тарих фанлари номзоди Станислав Притчин.** — Республикада олиб борилган инқирозга қарши кураш ишлари натижасида айни пайтда Ўзбекистон қатор давлатларга гуманитар ёрдам ҳам бермоқда. Шундай оғир вазиятда давлатларнинг бир-бирини қўллаб-қувватлаётгани инсониятнинг пандемияга қарши олиб бораётган умумий курашида муҳим аҳамият касб этмоқда.

Онлайн суҳбат давомида хорижлик вакиллар ўз мамлакатларида коронавирус инфекцияси тарқалишининг олдини олиш бўйича қилинаётган ишлар ҳақида ҳам гапирди. Тадбир якунида барча иштирокчилар бу борадаги халқаро ҳамкорликнинг бугунги шарт-шароитлари ва постпандемия муносабатлари, шунингдек, дунё давлатлари, жумладан, Ўзбекистоннинг инқирозга қарши чора-тадбирлари ва унинг салбий оқибатларини бартараф этишга қаратилган саъй-ҳаракатлари борасидаги масалаларнинг халқаро даражада муҳокама қилинишини ташкил этгани учун Тошкент давлат шарқшунослик университети жамоасига миннатдорлик билдириб, буларнинг барчаси, ўз навбатида, пандемияга қарши курашиш бўйича халқаро ҳамкорликни кучайтиришга хизмат қилишини таъкидлади.

Тил — миллий ғуруримиз

Тилаклар ҳам тил туфайли

Раҳимбой ЖУМАНИЁЗОВ,
Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш муҳандислари институти матбуот хизмати раҳбари, филология фанлари номзоди, доцент

Қонун сўзи қудратли сўз. У барчани сергаклантиради, итоат эттиради. Киши эътиборини тортувчи куч бор унда. Айни пайтда унга сўзсиз бўйсуниш, уни ҳурмат қилиш талаби ҳам бор. Ҳар бир давлатнинг тараққиётини таъминлайдиган тарихий ҳужжатлари — қонун, қарор, фармон ва фармойишлари бўлади. Қарор, фармонлар тез-тез алмашиниб турса ҳам давомийлиги, "умри узунлиги" билан характерланадигани бу қонундир.

Муайян соҳа ёхуд жабҳага оид қонунлар ўша тизимнинг ривожини таъминласа, шундай ҳужжатлар борки, улар бутун бир халқнинг руҳиятини, миллатнинг қиёфасини ўзида мужассам этади.

Шубҳасизки, Президентимиз томонидан "Ўзбек тили байрами кунини белгилаш тўғрисида"ги қонун имзолангани ва шунга кўра, 21 октябрь Ўзбек тили байрами куни этиб белгиланган тарихий ҳодиса сифатида баҳоланиши ўринлидир. Ушбу қонуннинг яна бир аҳамиятли, рамзий жиҳати шундаки, қонун айнан Абдулла Қодирий таваллуд топган кунда имзоланишидир. Бу давлатимиз раҳбарининг миллат тилига эътибори ва эҳтиромининг юксак нишонасидир. Бунинг исботини ўтган йили ҳам кўргандик. Камина ҳам ана шу тадбирда иштирок этганди. Ўтган йили 21 октябрь куни муҳташам анжуманлар саройида ўтказилган тантанали тадбир айнан "Давлат тили ҳақида"ги қонун қабул қилинганининг 30 йиллиги муносабати билан боғлангани бежиз эмас эди. Ўшанда Президентимиз "21 октябрни Ўзбек тили байрами куни деб эълон қиламан", деганида ҳамма тўлқинланиб, хурсандлигидан ўрнидан қалқиб, юзу кўзларидан нур балқиб тургани ҳамон ёдимда.

Давлатимиз раҳбарининг ушбу ташаббуси давлат тилига нописандлик билан қараб келган қатламга қарши қақшатқич зарба ҳам эди. Зеро, миллатни руҳидан, яъни она тилидан бебаҳра қолдириш уни гумроҳ қилишдир. Ижтимоий-маънавий зарурият ва эҳтиёж сифатида қаралмаган ва қўйилмаган нарса-ҳодиса бари ўткинчидир.

Атоқли адиб Даниел Дефо эҳтиёж кишини буюк кашфиётчига айлантиради, деган мазмундаги фикрни келтиради. Тасаввур қилинг, Робинзон Крузо бир ўзи (Жумабойни истисно қилганда) 28 йилдан зиёд муддат мобайнида кимсасиз оролда яшади. У ўша оролнинг қироли ҳам, қароли ҳам, сувчиси ҳам, овчиси ҳам, боғбони, деҳқони, чорвадори ҳам бўлди. Чунки уни бу кўйга солган нарса яшаш учун кураш эҳтиёжи, тирик қолиш, жонини сақлаш зарурияти эди. Истифода этилмаган нарса аста-аста унутилади. Тўла истеъмолда бўлмаган тил ўлимга маҳкум. Шунинг учун ҳам тил масаласида эҳтиёж ва зарурият муҳимдир.

Шу ўринда буюк мутасаввуф Жалолиддин Румийнинг қуйидаги битикларини келтириш ўринлидир: "Ерда бир ҳайвонча (қурт) мавжуддир. У ер остида зулматда яшайди. Кўз ва қулоқсиз. Аслида унинг кўз ва қулоққа эҳтиёжи йўқ. Модомики, муҳтожлиги чақирувчи ҳужжат қараб берди. Эҳтиёжи бўлмаган кишига берилган ҳар қандай нарса ортиқча юкдир. Бироқ Тангрининг лутфи карами ва ҳикмати юк бўлади эмас, балки киши зиммасидан юкни туширади. Масалан, дурадгорнинг теша, арра, болға каби иш асбобларини тикувчига берсангиз, булар унинг учун фақат кераксиз тошга айланади. Шунинг учун ҳам нарсани эҳтиёжига кўра берадилар".

Давлат тили масаласи миллатнинг қиёфаси, руҳи, жон-танига дахлдор эканини унутмасликка чақиради Румий. Давлат тилини ижтимоий, сиёсий, иқтисодий соҳаларда, бошқача айтганда, халқ хўжалигининг барча жабҳаларида тўла қўлламаслик унинг ролини сусайтиради, қийматини тобора йўқота боради. Агар биз ўзбек тилида оғзаки ва ёзма тарзда тўла маънода саводхон бўлганимизда эди, бундай муаммо келиб чиқмаган бўларди. Ҳаммаси "Давлат тили ҳақида"ги қонуннинг эскиргани, ундаги аниқлик ва мукаммаллик даражаси етишмаслиги ҳамда қонун ижросига панжа орасидан қаралаётгани билан боғлиқ.

Бугунги кунда онгу тафаккури ўзгарган халқимизнинг ўзлигини белгилайдиган она тилига муносабати бутунлай ўзгача. Президентимиз томонидан имзоланган ушбу қонун ҳам эндиликда она тилимизни янада ривожлантиришга, унинг ажиб ва ноёб оҳангларини бойитишга, бу тил замирида қанчадан-қанча бойликлар ётганини очиб беришга ҳар биримиз ҳисса қўшишимиз зарурлигига чақирувчи ҳужжат ҳамдир. Зеро, истиқболда фарзандларимиз, дўстларимиз, миллатдошларимиз ҳам бир-бирлари билан ўзбек тилида гаплашишлари чинакам бахт-ку!

Дарҳақиқат, тилда сўзлаш ва тилда фикрлаш деган тушунчаларни тўғри идрок этиш керак. Рус тилининг машҳур изоҳли луғатини яратган истеъдодли лексикограф Владимир Далнинг ушбу фикрига беэътибор бўлмайлик. "На майл-истак, на диний ишонч, на аждодлар қони инсоннинг у ёки бу халққа мансублигини тайин этади. Ким қайси тилда ўйласа, у ўша халққа мансубдир. Мен рус тилида ўйлайман". Ваҳоланки, Далнинг отаси даниялик, онаси эса олмон бўлган. Демак, тахайюл, тасаввур ва тафаккур тарзи она тилида бўлмаса, давлат тилига муносабат, мурожаат кўнгилдагидек бўлмайди.

Бунинг учун таълим муассасаларида тил қоидаларини чуқурлаштиришдан кўра, ўқувчиларда фикрни равон ифода этиш кўникмаси ва малакасини ҳосил қилиш йўллари ҳақида бош қотириш ўринлидир. Демак, назарий филологиядан кўра, (шу ўринда чуқурлаштирилган грамматикани назарда тутяпмиз), амалий филологияга ўтиш ва уни ҳаёт тарзига айлантириш, ўқув ва иш жараёнларида тўла қўллаш шарт. Унинг тартиби ва таркибини зудлик билан ишлаб чиқиш зарур.

Қуш ҳам қўш қаноти билан парвоз қилганидек, саводхонликнинг ҳам икки қаноти бор. Бири оғзаки нутқ бўлса, иккинчиси, ёзма нутқ маданиятидир. Ҳар иккаласининг амалий тарзда халқ хўжалигининг барча жабҳаларида, ижтимоий-сиёсий ва иқтисодий жараёнда, ҳатто халқаро майдонда, бошқарув тизими ва раҳбарлик фаолиятида тўла қўлланишига эришмас эканмиз, барчи сеҳуда бўлиб, гап гаплигича қолаверади.

Тил ва нутқ имкониятларидан тўла фойдаланишни билмаганимиз боис, мулоқот ва муомала, сўзлашув жараёнларида нутқий нуқсонларимиз етарли ва айтарлидир.

Ушбу қонун эндиликда бизнинг олдимизга бир қатор вазифаларни қўйиши тайин. Булар интернетда ўзбекча контентни кескин кўпайтириш, ўзбек тилидаги веб-сайтлар, электрон кутубхоналар сонини кўпайтириш, сифатини ошириш, миллий кино ва театр, маданий соҳада кескин ўзгаришлар ясаш, кўча-кўйлардаги, пештахталардаги ёзувларни танқидий кўриб чиқиш, фикрни эмин-эркин ва равон ифода этиш қобилиятини ўстиришга дахлдор бўлган нотиқлик санъати ва нутқ маданиятини ривожлантириш, имловий саводхонлигимизни ошириш кабилардир.

Тилимизнинг барча жараёнларда фаол қўлланишига эришмагунимизча ҳеч қандай сифат ва самара бўлмаслиги аниқ. Демак, тил тактикаси тараққиёт стратегиясининг таъсирчан ва инновацион механизмидир. Омма тушунадиган халқчил тилда гапириб, уларни истиқболли мақсад ва режаларимизга ишонтира олсаккина, дадил қадамлар билан олдинга интиламиз. Бунинг учун ўзликка эга бўлишга халол берувчи омилларга лоқайд бўлмаслигимиз керак. Инсоннинг ўзлиги учун кўзгу унинг сўзлигидир. Кимнинг кимлигини билдируви ойнаи жаҳони ҳам унинг тили. Инсоннинг икки оғиз сўзиданоқ, унинг онги, савияси, билими, қизиқиш олами, табиати ва тийнатини англаб олиш қийин эмас. Халқимизнинг "Ўзингга қараб кутарлар, сўзингга қараб кузатарлар", деган мақоли замирида ҳам ана шу ҳақиқат яширин.

Хулоса ўрнида айтиш жоизки, бутун дунё аҳолисига ташвиш келтириб, хавф солаётган коронавирус пандемиясига қарши кураш ва чора-тадбирлар кетаётган айни дамда, уларни ҳал этиш баробарида диққат-эътиборини давлат тили масаласига қаратгани ҳам Президентимизнинг элпарварлиги ва тилпарварлиги нишонасидир.

Бундан кейин 21 октябрь шунчаки байрам сифатида нишонланибгина қолмай, балки ҳар йили тилимизнинг жаҳон миқёсидаги рутбаси борасида қандай ишлар амалга оширилиши борасидаги ҳисобот ҳам бўлишига ишончимиз комил. Чунки тил масаласи мавсумий мавзу эмас, халқнинг тарихи, тақдири ва тараққиёти масаласидир. Худди шу масалаларнинг амалдаги ифодасини таъминлашни назарда тутган ҳолда, Президентимиз ташаббуси билан Вазирлар Маҳкамасининг Давлат тилини ривожлантириш департаменти ҳамда Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Атамалар комиссиясининг ташкил этилиши давлат тили борасидаги муаммоларга ечим топиш, амалий ҳаракат, натижа ва самараларга гаров бўлишига замин ҳозирлаш демакдир.

Бугуннинг гапи

Халқимизга хос чидам, ақл-заковат ва имон-эътиқодимизни намоён этайлик!

Нуриддин домла ХОЛИҚНАЗАРОВ,
Ўзбекистон мусулмонлари идорасининг
Тошкент шаҳар вакили,
Тошкент шаҳар бош имом-хатиби

Бутун жаҳон оммаси коронавирусга қарши курашиб турган ҳозирги пайтда юртимизда ҳам ушбу балонинг олдини олишга қаратилган чора-тадбирлар жадал олиб борилмоқда. Бу ишлар нафақат расмий идора вакиллари, балки қалбида имони бор ҳар бир мўмин-мусулмоннинг ҳам муҳим вазифаларидан ҳисобланади.

Саломатлик неъматини қадрлашни ўрганайлик!

Расулуллоҳ с.а.в. бизларга таълим бериб, бундай марҳамат қилганлар: *“Икки неъмат борки, одамлар унинг ҳеч қадрига етмайдилар. Биттаси хотиржамлик бўлса, иккинчиси сиҳат-саломатлик”.* Бугунги кунда ушбу ҳадис ҳар биримизни ўйлашга, фикрлашга чорлайди. Аллоҳ таоло берган сиҳат-саломатлик неъматларини яна бир бор қадрлашни ўрганмоқдамиз. Энг аввало, инсон ўзининг саломатлигини асраши лозим. Шунинг баробарида ўзгалар соғлиғига ҳам масъулдир.

Ҳадисларга мурожаат қиладиган бўлсак, **Пайғамбаримиз алайҳиссалом бир ҳадисларида мўминларни сифатлаб бундай деганлар: “Мўминлар ўзаро дўстликда, ўзаро алоқаларда раҳм қилишлари ва бир-бирларига меҳр кўрсатишларида худди инсоннинг бир жасадига ўхшайди. Ундаги бир аъзо хаста бўлса, жасаднинг қолгани унга қўшилиб бедор бўлади ва иситмалайди”.** Ушбу ҳадисдан кўриниб турибдики, агар биргина бармоғимиз оғриса, бутун танамиз қийналади. Демак, биз мўмин-мусулмонлар битта вужуд кабимиз. Бир мусулмон оғриса, ҳаммамиз шунга бефарқ бўлмаслигимиз керак, ҳаммамиз бедор бўлишимиз керак.

Минг афсуски, гуруч курмаксиз бўлмаганидек, бошимизга мусибат етиб турганида, ундан ўз нафси йўлида фойдаланаман, деганлар ҳам орамизда йўқ эмас экан. Бозорларда, савдо шохобчаларида айнан пандемия шароитида маҳсулотларнинг нархларини кўтараётганларга гувоҳ бўлиб қолмоқдамиз. Ахир чин мўмин ўз биродарининг мусибатидан фойдаланмайди. Унга кўмак беради, силаи раҳм қилади. Аллоҳ таоло мўмин-мусулмонларни бир-бирларига ёрдам беришга чақиради. **Пайғамбаримиз с.а.в. бундай деб марҳамат қилган: “Ким бир мўмин-мусулмон биродарининг бу дунёдаги қийинчилигини аритишга ёрдам берса, қиёмат қийинчилигида Аллоҳ ўша бандага ёрдам беради”.**

Дуоларимиз ижобат бўлгай!

Бугун коронавирус пандемияси шиддат билан тарқалиб, унинг географик ҳудуди кенгаяётган ва одамлар орасида ваҳимаси кучаяётган пайтда дунё ислом уламолари касалликнинг шаръий муолажаларини эслатмоқдалар.

Бундай ҳолатларда мусулмон киши Аллоҳ таолонинг тақдир қилгани юзага чиқишига қаттиқ ишонган ҳолда касалликдан сақланиш чораларини кўради. Вабо ва шу каби тез тарқаладиган касалликлар чиққан жойга кирилмайди ва қаттиқ зарурат бўлмаса, у ердан чиқиб кетилмайди.

Пайғамбаримиз алайҳиссаломнинг вабо ҳақидаги сўзлари юқоридаги фикрларнинг тасдиғидир. У зот алайҳиссалом бундай деганлар: “Албатта, бу вабо — Аллоҳ у билан сиздан аввалги қавмларни ҳалок қилган азобдир. Ер юзида ундан бир ози қолган. Гоҳида келади, гоҳида кетади. Агар бир ерда вабо пайдо бўлса, у ердан чиқиб кетманглар. Агар бир ерда вабо борлигини эшитсангиз, у ерга борманглар” (Имом Аҳмад ривояти).

Ривоят қилишларича, Мадинага ҳижрат қилингандан кейин бир муддат ўтгач, Абу Бакр ва Билол розияллоҳу анҳумони иситма (безгак, вабо) тутди. Бу ҳақда Пайғамбаримизга хабар берилганда, у зот алайҳиссалом вабонинг кўтарилиши ва Жуҳфа деган жойга кетишини сўраб дуо қилдилар. Аллоҳ таоло у зотнинг дуоларини қабул қилди (Имом Байҳақий ривояти).

Вабо ва ўлат (эпидемиялар) сабабидан вафот этган мусулмонлар ҳақида Пайғамбаримиз алайҳиссалом бундай деганлар: “Вабо — ҳар бир мусулмон учун шаҳидликдир” (Имом Бухорий ривояти).

Бу ойда закот, фитр-садақотларимизни, ният қилиб қўйган ифторликларимизни етим-есир, ночорларга берайлик! Зеро, Аллоҳ таоло Қуръони каримда “Эҳсоннинг мукофоти эҳсондир”, дея марҳамат қилган.

Банданинг бошига келадиган касаллигу ташвишларнинг барчаси Аллоҳ таолонинг тақдири илоҳийсидир. **Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи вассаллам: “Қазои қадарни дуогина қайтаради”, деганлар (Имом ибн Можа ривояти).**

Дуо ижобат бўлиши учун, аввало, инсоннинг луқмаси ҳалол бўлиши, дуосининг қабул бўлишига қатъий ишониши ва дуо ижобат бўладиган муборак вақтларни эътиборга олиши лозим.

Ҳадиси шарифларда инсон бирор мусибат ёки касалликка йўлиққанда ўқийдиган махсус дуолар ҳам келган. Пайғамбаримиз алайҳиссалом: “Кимки: “Унинг исми туфайли еру осмонда бирор нарса зарар бера олмайдиган Аллоҳнинг номи билан паноҳ сўрайман. У ўта эшитувчи ва билувчи зотдир”, деб уч марта айтса, унга бирор нарса зарар бермайди”, дедилар (Имом Абу Довуд ва Имом Термизий ривояти).

Зикр ва истиғфорни кўп айтиши Унинг турли бало-қазолардан омонда юришига сабаб бўлади. Аллоҳ таоло “Анфол” сурасида бундай марҳамат қилган:

“Модомики, улар истиғфор айтар эканлар, Аллоҳ уларни азобловчи эмас”.

Аллоҳ таоло дунёдаги мўмин-мусулмонларни, жумладан, юртдошларимизни турли бало-офатлардан паноҳида асрасин, дуоларимиз ижобат бўлсин!

Рамазон – раҳмат ва баракот, хайр-саховат ойи

Ўзбекистон Республикаси Президенти куни кеча имзолаган “Муборак Рамазон ойини муносиб тарзда ўтказиш тўғрисида”ги қарорда бу ойда ёрдамга муҳтож ва эҳтиёжманд шахсларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, оилалар ва маҳаллаларда меҳр-оқибат ва ўзаро ҳурмат муҳитини мустаҳкамлаш билан боғлиқ ташкилий чора-тадбирларни янада кучайтиришга алоҳида аҳамият бериш лозимлиги таъкидланган.

Шунингдек, давлатимиз раҳбари томонидан “Саховат ва кўмак” умумхалқ ҳаракатини йўлга қўйиш ташаббуси илгари сурилгани муборак Рамазон ойида миллатимизга хос азалий қадриятларимизни намоён этишга ундайди. Айни дамда бу ташаббусни юртимизнинг саховатпеша инсонлари, тадбиркорлар ва ишбилармонлар қўллаб-қувватламоқда бу йўлда улар ўз маблағларини аямаяпти. Зеро, ҳар қандай эзгу-амалнинг мукофоти борлигини улар яхши билади.

Ҳазрат Оиша онамиздан (розиялоҳу анҳо) ривоят қилинади: Набий (соллаллоҳу алайҳи вассаллам) айтдилар: “Сахийлик бир дарахтдир, унинг томирлари жаннатда, шохлари эса дунёга тушгандир. Ким унинг бир шохига осилса, уни жаннатга олиб боради. Бахиллик ҳам бир дарахт, томирлари дўзахда ва шохлари дунёга тушган. Ким унинг бир шохига осилса, уни дўзахга олиб боради.

Шундай синовли кунларда Аллоҳ йўлида хайр-эҳсон қилаётган тадбиркорларимиз жаннатдан тушган дарахт шохларини ушлаб турибди.

Аввалроқ, яъни 2020 йил 13 апрель куни Ўзбекистон мусулмонлари идораси уламолар кенгашининг коронавирус пандемияси шароитида Муборак Рамазон ойини ўтказиш тўғрисидаги баёнотида таровеҳ намозлари ва бошқа ибодатлар уйда ўтказилиши белгилаб берилган.

Гарчи бу йил коронавирус пандемияси сабабли масжидларимизда таровеҳ намози ўқилмаётган бўлса-да, бу биз учун имкониятлар эшиги ёпилди, Рамазоннинг фазилатларидан бебаҳра қолдик, дегани эмас. Фақатгина Аллоҳ таоло берган бу мусибатни Аллоҳ ва Унинг расули буюрган таълимот асосида, ислом динининг кўрсатмаси, мўминга хос ақл-идрок, илм ва фаросат билан муайян муддатга баъзи чекловлар ўрнатилди, холос.

Рамазон ойининг фазилатлари таърифланганда, бу ойда мусулмон кишига бериладиган саноқсиз раҳмат ва баракотлар ҳақидаги хушхабарларнинг саноғи йўқ. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи вассаллам: **“Албатта, Рамазоннинг ҳар кунида барча мусулмонлар учун қабул бўладиган бир дуо бор”,** деганлар (Имом Аҳмад ва Баззоз ривояти). Агар бу дуо рўза пайтида, айниқса, ифтордан салгина олдин қилинса, мақсадга мувофиқ бўлади. Яна Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи вассаллам айтадилар: **“Уч кишининг дуоси қайтарилмайди: адолатли имом, рўзадор то ифтор қилгунича ва мазлумнинг дуоси”** (Имом Термизий, Ибни Можа, Имом Аҳмад, Байҳақий ва Ибни Ҳиббон ривояти).

Шуни унутмаслик керакки, Рамазон ойи ҳар доимгидек ўз фазилатлари билан, барака ва раҳматлари билан келади. Аллоҳ таолонинг раҳмати ва мағфират эшиклари ҳеч қачон ёпилмайди. Ибодат, дуо ва илтижолар учун махсус жой, махсус макон талаб этилмайди. Баракот ойини оиламиз даврасида, фарзандлар қуршовида ўтказсак, уларга қўлимиздан келган таълим ва тарбияни беролсак, таровеҳ намозларини улар билан биргаликда адо қилиб, Рамазоннинг охиридаги кунларни эътикофларда ўтириб ўтказсак, иншооллоҳ, бу ойдан ҳам гуноҳлардан пок ҳолда чиқамиз. Шундай экан, бу синовли кунларда қўлимиздан келган барча сабабларни қилиб, Аллоҳ таолога дуо ва илтижолар билан Рамазон ойидан унумли фойдаланиб, бу синов, бу дард ва мусибатни тезроқ аритишини сўрашимиз керак. Иншооллоҳ, тез фурсатда барча қийинчиликлар ортда қолади.

Бу ойда закот, фитр-садақотларимизни, ният қилиб қўйган ифторликларимизни етим-есир, ночорларга берайлик! Зеро, **Аллоҳ таоло Қуръони каримда “Эҳсоннинг мукофоти эҳсондир”, дея марҳамат қилган.**

Аллоҳдан илтижо қилиб сўрайликки, бу синовдан халқимизни эсон-омон ўтказсин, беморларимизга шифои комил берсин. Уларни тез кунларда сафимизга қайтарсин. Масжидларимиз яна жамоатларга тўлсин, фарзандларимиз билим даргоҳларига қайтсин. Кириб келаётган муборак Рамазон ойини Аллоҳ рози бўладиган ҳолатда, оиламиз бағрида ўтказишимизни муваффақ айласин. Барчаларимизни аҳил-иноқликда, ҳамжиҳатликда умргузаронлик қилиб, берган неъматларининг шукрини адо қилиб яшамоққа насиб айласин!

Пўлат БОБОЖОНОВ,
Ўзбекистон Республикаси ички ишлар вазири

Ҳозирги кунда Президентимиз ташаббуси билан коронавирус пандемиясига қарши курашиш, мавжуд эпидемиологик вазиятни барқарорлаштириш бўйича мамлакатимизда муҳим дастурлар ва чора-тадбирлар ҳаётга татбиқ этилмоқда. Ички ишлар вазирлиги ва Миллий гвардияга карантинга олинган фуқаролар назоратини таъминлаш вазифаси юклатилди.

ҲАМЖИҲАТЛИК, СОБИТҚАДАМЛИК – ИСЛОҲОТЛАРГА ҚАНОТ

Вилоят, шаҳар ва туман, 4 та сектор раҳбарларининг эпидемиологик осойишталик учун шахсий жавобгар экани расмий белгиланиб, улар коронавирус инфекциясининг тарқалишига йўл қўймаслик, карантин режимини бузишнинг барча салбий оқибатларини аҳолига тушунтириш бўйича туну кун ишларни ташкил этмоқда.

Аҳоли ўртасида мунтазам тарзда огоҳлантириш ва тушунтириш ишлари олиб борилаётганига қарамай, жойларда фуқаролар томонидан карантин қоидалари бузилаётганини афсус билан айтиш керак.

Ҳозиргача 92 847 та ана шундай ҳолат аниқланди, 442 киши карантин ҳудудини ташлаб кетгани маълум бўлди. Карантин вақтида айрим масъулиятсиз шахслар 34 та турли оммавий маросим ўтказди. Бутун халқимиз ҳаётига хавф солаётган бундай номаъқул ишларга нисбатан кескин чоралар кўрилди.

Президентимиз раислигида қишлоқ хўжалиги тармоқларини янада ривожлантириш, озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқариш ҳажмини ошириш масалалари бўйича ўтказилган видеоселекторда бу йил қишлоқ хўжалиги ва озиқ-овқат соҳаси вакиллари учун катта синов ва кенг имкониятлар йили бўлиши қайд этилди. Пандемия ва карантин қанча вақт давом этишидан қатъи назар, аҳолининг озиқ-овқатга бўлган эҳтиёжи камаймагани боис, мева-сабзавотчилик ва чорвачилик тармоқларида маҳсулот етиштириш ҳажмини икки баробар ошириш вазифаси белгилаб олинди.

Бу йиғилишда берилган топшириқлар ижроси доирасида барча ҳудудларга озиқ-овқат ва қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари, дори-дармонларни тўла-тўкис етказиш, ишлаб чиқариш объектларининг узлуксиз ишлашини таъминлаш ҳамда иқтисодиётнинг реал секторига коронавирус пандемиясининг салбий таъсирини юмшатиш мақсадида жорий йил 15 апрелдан бошлаб республика ҳудудида коронавирус пандемияси вақтида иқтисодиёт, саноат, озиқ-овқат ва қишлоқ хўжалиги соҳасидаги юк ва йўловчи транспорт воситаларининг ҳаракатланишини ташкиллаштириш ва мониторингини таъминлаш бўйича Ички ишлар вазирлигининг тезкор штаби ва унинг ҳудудий ишчи гуруҳлари тузилди.

Тезкор штабга ички ишлар вазирининг биринчи ўринбосари, ишчи гуруҳларга тегишинча Қорақалпоғистон Республикаси ички ишлар вазири, Тошкент шаҳри ва Тошкент вилояти ички ишлар бош бошқармалари, вилоятлар ички ишлар бошқармалари бошлиқларининг биринчи ўринбосарлари раҳбарлик қилиши, барча бўғиндаги йўл ҳаракати хавфсизлиги бўлинмалари бошлиқлари тезкор штаб ва ишчи гуруҳ раҳбарларининг ўринбосари сифатида фаолият юритиши, тезкор штаб ва ишчи гуруҳлар ўз фаолиятини сутка давомида узлуксиз равишда амалга ошириши белгиланди.

Тезкор штаб ва ишчи гуруҳларнинг асосий вазифалари этиб қуйидагилар белгиланди:

— иқтисодиёт, саноат, қурилиш, озиқ-овқат ва қишлоқ хўжалиги соҳасидаги N1, N2, N3, M1, M2, M3 тоифасидаги транспорт воситаларининг келишилган рўйхатлари асосида узлуксиз ҳаракатланишини таъминлаш ва бу борадаги ишларни мувофиқлаштириш;

— зарур ҳолларда стратегик хомашё, озиқ-овқат маҳсулотлари, дори-дармонларни ташишни, тегишли объектларнинг ишчи-хизматчиларини белгиланган манзилга етказишни Ўзбекистон Республикаси ички ишлар вазирининг тегишли буйруғи талаблари асосида йўл-патруль автомобиллари кузатуви остида амалга оширишни таъминлаш;

— тезкор штаб ва ишчи гуруҳларга юклатилган вазифалар ижроси ҳақида ҳар куни юқори идораларга маълумотларни тақдим этиш.

Стратегик хомашё, озиқ-овқат маҳсулотлари, дори-дармонлар ва коронавирус пандемияси вақтида ҳаёт маромини белгиловчи объектлар ишчи-хизматчиларининг белгиланган манзилга йўл-патруль автомашиналари кузатуви остида етиб боришини таъминлаш учун ҳудудий ҳокимликлар, солиқ, соғлиқни сақлаш, қурилиш, қишлоқ хўжалиги идоралари ҳамда ёқилғи-энергетика, металлургия, кимё ва нефть-кимё корхоналари билан узвий ҳамкорлик ўрнатилиб, республикада иқтисодиёт, саноат, озиқ-овқат ва қишлоқ хўжалиги соҳасидаги N1, N2, N3 тоифасидаги транспорт воситалари юк ташишда махсус рухсатнома ва бошқа қўшимча талаблар қўйиш ҳолатларига қатъий чек қўйилиб, ҳеч қандай тўсиқларсиз ҳаракатланиши чоралари кўрилмоқда.

Шу билан бирга, M2 (8 нафар йўловчидан ортиқ) ва M3 (22 нафар йўловчидан ортиқ) тоифасидаги транспорт воситаларига йўловчи ташишда махсус рухсатнома талаб этилмаган ҳолда, лекин ҳаракат ҳадвали, аниқ манзили ва мақсади кўрсатилган юридик шахснинг биринчи раҳбари томонидан имзоланган ҳужжат (маълумотнома, хат ва бошқалар) билан республика ҳудудида, туманлар ва шаҳарлараро, вилоятлараро ҳамда Тошкент шаҳрида ҳаракатланиши тўсиқларсиз амалга оширилиши назоратга олинди.

Йўловчи ташиш фаолияти билан шуғулланиш лицензиясига эга бўлган йўналишсиз таксиларга (шу жумладан, шахсий давлат рақамли автотранспорт воситалари) йўловчиларсиз, етказиб бериш хизмати (курьер, кейтеринг)ни фақатгина озиқ-овқат, дори-дармон, тиббий буюм ва воситалар, шунингдек, биринчи навбатдаги зарур маҳсулотлар бўйича кўрсатишга рухсат берилди. Бунда кўрсатилмаган маҳсулотларни ташиш (етказиб бериш) бўйича хизматларни кўрсатиш тақиқланди.

Эндиликда ҳар бир йўл-патруль хизмати маскани, блок пост ва тўсиқ постларда аҳоли истеъмоли учун мўлжалланган озиқ-овқат ва тиббий маҳсулотларнинг белгиланган манзилларга ўз вақтида етиб боришини таъминлаш мақсадида алоҳида йўлаклар ташкил этилмоқда.

Бир сўз билан айтганда, бугун дунё манзараларига жиддий таҳдид солган коронавирус пандемиясига қарши курашишда халқимиз якдиллиги ҳар нарсадан устундир. Мамлакатимизда давлатимиз раҳбари раҳнамолигида коронавирус пандемиясининг олдини олиш, озиқ-овқат хавфсизлигини таъминлаш, аҳоли бандлиги ва даромадини ошириш бўйича саъй-ҳаракатларга камарбаста бўлиш барчамизнинг фуқаролик бурчимиздир. Бу йўлда ҳамжиҳатлик, собитқадамлик йўқолмасин.

Биргаликда енгамиз!

Дезинфекция ишлари кўлами кенгаймоқда

Исломжон ҚЎЧҚОРОВ

Мамлакатимиз Президенти – Қуролли Кучлар Олий Бош Қўмондонининг махсус топшириғига биноан, шу йилнинг 20 апрелидан 20 май кунига қадар юртимиз бўйлаб мудофаа вазири раҳбарлигида Фавқулодда вазиятлар, Ички ишлар вазирликлари ҳамда Миллий гвардия ҳамкорлигида ҳокимликларнинг ободонлаштириш бошқармалари ходимларини жалб этган ҳолда махсус тактик ўқув машғулотлари бошланди.

— Ҳамкорликдаги бу машғулотлардан кўзланган асосий мақсад аҳоли кўп тўпланадиган жамоат жойлари, савдо марказлари ва бозорларда, шаҳар кўчаларида, кўп қаватли уйларда, маҳаллаларда, магистрал, асосий йўллар ва кўчаларда кенг кўламли дезинфекция ишларини ўтказиш, коронавирус инфекцияси тарқалишининг олдини олиш, фуқароларимиз хавфсизлиги, саломатлигини таъминлашдан иборатдир, — дейди Қуролли Кучлар Бош штаби радиацион, кимёвий, биологик муҳофаза қўшинлари бўлими бошлиғи, полковник Икромжон Исматов. — Ушбу махсус тактик ўқув республикамизнинг барча ҳудудларида ҳарбий округлар қўмондонлари бошчилигида ўтказилади.

Кўргазмали тактик ўқув машғулотига замонавий махсус техникалар, 50 га яқин қуювчи автостанция, 300 дан ортиқ дезинфекция аппарати ажратилди. Махсус тактик ўқувларни уюшқоқлик билан ўтказиш учун Мудофаа вазирлиги радиацион, кимёвий, биологик муҳофаза қўшинлари ва Санитария-эпедимиологик осойишталик маркази, шунингдек, бошқа ҳамкор ташкилотларнинг етакчи мутахассисларидан иборат йиғма батальон тузилди. Асосий машғулотларга киришишдан аввал секторларга ажратилган мазкур йиғма батальон шахсий таркиби томонидан ҳудудларда дезинфекция ишларини сифатли ўтказиш бўйича зарур кўрсатма ва йўл-йўриқлар амалда намойиш этилди.

Машғулотлар давомида таркиби натрий гепохлориди, биоактив хлор, супер хлор, “Жавил-Д” каби дори воситалари аралашмасидан иборат кимёвий суюқликни тайёрлашда эътибор қаратиш лозим бўладиган муҳим жиҳатлар ҳам инобатга олинмоқда. Маълумот ўрнида айтиш жоизки, мазкур кимёвий аралашма ўз таркибида 50 фоиз фаол хлорни сақлайди. Бу эса, ҳеч шубҳасиз, барча турдаги зарарли вирусларни йўқ қилиш имконини беради.

Амалга оширилаётган бу каби саъй-ҳаракатларимиз ягона мақсадга қаратилган. Бу ҳам бўлса, халқимиз саломатлигини асраш. Ҳамкорликдаги тадбирларда Қуролли Кучлар тузилмаларининг ҳарбий хизматчилари ҳам тожли вирус оммавий тарқалиб кетиши хавфининг олдини олишда шифокорлар, Санитария-эпедимиологик осойишталик маркази мутахассислари билан елкама-елка туриб, халқимиз, юртдошларимиз соғлиғи йўлида ўзининг матонати, жасоратини амалда намоён этмоқда. Албатта, ҳамжиҳатликда олиб борилаётган бундай саъй-ҳаракатлар мамлакатимизда COVID-19 пандемияси устидан тезроқ ғалаба қозонишга, коронавирус инфекциясини тўлиқ батараф этишга хизмат қилади.

Қарорда Камолиддин Беҳзоднинг бой ижодий меросини халқимизга тўлақонли етказиш, кадрларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш ҳамда яна бир қанча бадиий таълим ривожини акс эттирадиган масалалар кенг қамраб олинган.

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН
2020 йил 24 апрель, 66-сон

Санъат

**Ҳавас қилса арзийдиган аждодларимиз бор,
ҳавас қилса арзийдиган беқиёс бойликларимиз бор.
Ва мен ишонаман, насиб этса, ҳавас қилса арзийдиган
буюк келажагимиз, буюк адабиётимиз ва санъатимиз
ҳам, албатта, бўлади.**

**Шавкат МИРЗИЁЕВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти**

ЮКСАК ЭЪТИБОР ВА ҒАМХЎРЛИК

Нодирбек САЙФУЛЛАЕВ,
Камолиддин Беҳзод номидаги Миллий рассомлик ва дизайн институти ректори, тарих фанлари номзоди, доцент

Сир эмаски, бугунги кунда дунё давлатлари пандемия синовини бошидан кечирмоқда. Бу вирус ўз ортидан бир қатор иқтисодий ва ижтимоий муаммоларни ҳам келтириб чиқарди. Натижада жаҳоннинг кўплаб ривожланган давлатларида иқтисодий турғунлик юзага кела бошлади.

Афсуски, пандемия бўҳронидан юртимиз ҳам четда қолгани йўқ. Бироқ алоҳида таъкидлаш лозимки, Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг шахсан раҳбарлигида бу вируснинг кенг тарқалишига қарши бир қатор қатъий чоралар кўрилди ҳамда айтиш мумкинки, унинг кенг тарқалишини жиловлашга муваффақ бўлинди.

Пандемия шароити бўлса-да, барча соҳалар қаторида санъат ва маданият соҳаси ҳам эътибор марказида бўлиб турибди. Бунинг ёрқин мисоли сифатида куни кеча Президентимиз томонидан имзоланган **"Тасвирий ва амалий санъат соҳаси самарадорлигини янада оширишга доир чора-тадбирлар тўғрисида"ги** қарорни келтириш мумкин.

Ушбу қарор буюк мусаввир ва наққош Камолиддин Беҳзод таваллудининг 565 йиллигини кенг нишонлаш билан боғлиқлиги, миллий тасвирий ва амалий санъат истиқболини белгилаб бергани билан тарихий аҳамиятга эга, десак муболаға бўлмайди.

Жумладан, **2020 йил октябрь ойида буюк мусаввир ва наққош Камолиддин Беҳзод таваллудининг 565 йиллигини** кенг нишонлаш, унинг хотирасини абадийлаштириш мақсадида Тошкент шаҳрининг кўчаларидан бирига унинг номини бериш, буюк мусаввир номи билан юритиладиган Шарқ миниатюра санъати музейи хиёбонининг замонавий қиёфада қайта ташкил этилиши ва унинг ҳудудидаги мусаввир ҳайкалининг бронзага ўтказилиши, **"Ўзбекистон замонавий миниатюраси"** каталогининг тайёрланиши кабилардир.

Шуни алоҳида қайд этиш керакки, қарор асосида **Бадиий таълим йўналишларидаги педагог ва мутахассис кадрларни қайта тайёрлаш ҳамда уларнинг малакасини ошириш маркази** ва олий ўқув юртидан кейинги таълим тизимида тайёргарлик босқичи сифатида **Рассомлик маҳорат устахонаси** (олий рассомлик курси) ташкил этилади.

Ўзбекистон Бадиий академиясининг таклифига биноан, юртимиз тасвирий санъатига улкан ҳисса қўшган атоқли ижодкор **Павел Беньков номи Республика ихтисослаштирилган рассомлик мактабига** берилди.

Шунингдек, "Устоз-шогирд" ва бадиий таълим анъаналарини сақлаган ҳолда ўқитишнинг илғор усулларини ишлаб чиқиш, ўқув жараёнига ижодий устахоналар фаолиятини татбиқ этиш, чет эллардаги кўргазма ва музейларда сақланаётган ноёб асарлар билан яқиндан танишиш, нусха кўчириш ҳамда тажриба алмашиш мақсадида олий рассомлик курси ёш ижодкорларининг ижодий сафарларини ташкил этиш, юртимиз музейлари фондларини юксак бадиий қийматга эга бўлган тасвирий санъат асарлари билан мунтазам бойитиб боришга кўмаклашиш каби қатор вазифалар ҳам белгилаб берилди.

Мазкур қарорда ёш ижодкорлар учун улкан имкониятлар яратадиган вазифаларга ҳам алоҳида урғу берилган. Хусусан 2020/2021 ўқув йилидан бошлаб олий таълим муассасаларида тасвирий ва амалий санъат ҳамда дизайн йўналишида таълим олаётган талабалар учун **Камолиддин Беҳзод номидаги давлат стипендияси таъсис этилмоқда**. Бу эса, ўз навбатида, ушбу йўналишда таҳсил олаётган талабаларнинг ижодий интилишларини, янгилик яратишга бўлган саъй-ҳаракатларини рағбатлантириб, келажакда етук кадр бўлиб етишишлари учун пойдевор бўлиб хизмат қилади.

Бундан ташқари, **"Камолиддин Беҳзод издошлари"** миниатюра ва халқ амалий санъати асарлари ижодий танловининг ҳамда Камолиддин Беҳзод ва унинг издошлари асарлари, хаттотлик санъати намуналари, замонавий миниатюра асарлари кўргазмаси ҳамда илмий-амалий конференциясининг ўтказилиши ҳам ёш ижодкорларнинг ижодий имкониятларини намоён этишлари ҳамда тажриба орттиришлари учун замин яратади.

Энг қувонарли жиҳатлардан бири шуки, эндиликда мамлакатимизда рассом, ҳайкалтарош, амалий санъат усталари, санъатшунос, музейшунос ва дизайнер кадрлар тайёрлайдиган ягона олий таълим муассасаси ҳисобланган Камолиддин Беҳзод номидаги Миллий рассомлик ва дизайн институтининг моддий-техник базаси янада мустаҳкамланадиган бўлди.

Қарорда 2021 йил ва кейинги йилларга мўлжалланган инвестиция дастурида институтнинг асосий биноси атрофида қўшимча ўқув биноси ва замонавий ахборот-кутубхона маркази, кўргазмалар галереясини қамраб олувчи ёрдамчи иншоот қуриш назарда тутилган бўлиб, бу ҳам ижодкор талабаларнинг таълим тарбия олишлари, етук кадр бўлиб етишишлари учун муҳим омил бўлиб хизмат қилади.

Бир сўз билан айтганда, қарорда Камолиддин Беҳзоднинг бой ижодий меросини халқимизга тўлақонли етказиш, кадрларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш ҳамда яна бир қанча бадиий таълим ривожини акс эттирадиган масалалар кенг қамраб олинган.

Бугунги кунда юртимизда барча соҳада туб бурилишлар ҳамда ўзгаришлар кузатилмоқда. Шулар қатори маданият ва санъат соҳаси ҳамда унинг таркибий қисми бўлган бадиий таълимнинг ҳам бу ўзгаришлардан нафақат четда қолмаётгани, балки Президентимизнинг доимий эътибор ва ғамхўрлигида янада равнақ топиб бораётгани кишини қувонтиради.

Албатта, бу ғамхўрлик ва эътибор ўз самарасини беради. Ўзбек санъати ва маданияти янада ривожланиб, юксак марраларни забт этишда давом этади.

Китобхонлик

Ҳафиза КАРИМОВА,
Тошкент шаҳар "Bilim" ахборот-кутубхона маркази директори

Мамлакатимизда коронавирус инфекцияси тарқалишининг олдини олиш борасида тезкор ва кенг қамровли чора-тадбирлар амалга оширилмоқда. Карантин сабабли кўпчилик уйда ўтириб, фойдали иш билан машғул. Масалан, кимдир масофадан туриб, ўзига бириктирилган хизмат вазифасини адо этмоқда, кимдир оиласи даврасида, фарзандларига вақт ажратмоқда. Яна кимлардир китоб мутолааси билан машғул. Чунки ҳар бир фарзанднинг ҳаётий тажриба тўплашида оила, оиладаги китоб ўқишга, мутолаага бўлган эътибор катта аҳамиятга эга. Ота-оналар ва болалар жипслигининг муҳим ва зарурий шартларидан бири ҳам оилавий китоб ўқишдир.

УЙДА ҚОЛИНГ ва ОИЛАВИЙ КИТОБ ЎҚИНГ

КИТОБ фарзандларимизнинг маънавий тарбиясида энг муҳим омил бўлиб хизмат қилади. Биз қайси ёшда бўлмайлик, илк ўқиган китобларимизни доимо эслаб юрамиз. Бу китоблар, эҳтимол, болалик пайтимизда бизларни афсоналар мамлакатига сайр эттирган халқ эртакларию, Ҳамид Олимжон, Зулфияхоним, Ғафур Ғулом, Саида Зуннунова каби оташнафас қалам соҳибларининг шеърларидир, балки кейинчалик ҳар биримизни донишмандлар суҳбатига ошно этган буюк бобокалонимиз Ҳазрат Навоийнинг "Хамса", Абдулла Қодирий домланинг мозийга қараб, хайрли иш кўришга ўргатган "Ўткан кунлар" романидир.

Президентимизнинг "Коронавирус пандемияси ва глобал инқироз ҳолатларининг иқтисодиёт тармоқларига салбий таъсирини юмшатиш бўйича биринчи навбатдаги чора-тадбирлар тўғрисида"ги фармони қабул қилиниши ушбу иллат тарқалишининг олдини олиш, эҳтиёт чораларини янада такомиллаштиришда муҳим аҳамият касб этади. Айниқса, фармонда коронавирус пандемияси тарқалишига қарши курашиш масаласига комплекс ёндашилгани, мамлакатимизда вужудга келган мураккаб вазиятда давлатимиз раҳбари томонидан тўғри қарор қабул қилиниши натижасида барча йўналишда ишлар тўғри ташкил қилинмоқда, минглаб масъул ходимлар кеча-кундуз фидокорона меҳнат қилмоқда, фуқаролар ўртасида меҳр-оқибат кучаймоқда. Ишончимиз комилки, ушбу мураккаб вазият халқимизни янада жипслаштиради.

Тошкент шаҳридаги "Билим" ахборот-кутубхона маркази томонидан пандемиянинг олдини олиш, карантин даврида аҳолининг, айниқса, ёшларнинг уйда қолиб, бўш вақтларини мазмунли ўтказишига оид алоҳида чора-тадбирлар режасини ишлаб чиқиб, шу асосида фаолият юритмоқда. Марказимизнинг bilim.natlib.uz веб-сайти, телеграмдаги @bilim_akm, инстраграмдаги @bilim_akm, фейсбукдаги @bilimakm, твиттердаги @AkmBilim, Audiokitoblar @lib_audiobooks, Elektronkitoblar @lib_books каби саҳифалари орқали китобхонлар учун китобларнинг электрон шакллари, аудиокитоблар, эртаклар, видеороликлардан фойдаланиш имконияти яратилган.

Президентимизнинг 2019 йил 7 июндаги "Ўзбекистон Республикаси аҳолисига ахборот-кутубхона хизматини кўрсатишни янада такомиллаштириш тўғрисида"ги қарори, шунингдек, ёшлар маънавиятини юксалтириш ва уларнинг бўш вақтини мазмунли ташкил этиш бўйича илгари сурилган бешта муҳим ташаббуси ёшлар маънавиятини юксалтириш, улар ўртасида китобхонликни кенг тарғиб қилиш борасидаги ишларда дастуриламал бўлмоқда.

Кутубхоналарда яратилган имкониятлардан мақсадли ва унумли фойданиш учун ота-оналарга қуйидаги тавсияларни бермоқчиман.

Уйингизда ўзингиз ва фарзандингизни қизиқтирган китоблардан иборат кичкина бўлса ҳам кутубхона бўлсин. Китоб ўқишда фарзандларингизга, аввало, ўзингиз ўрнак кўрсатинг, "Биргаликда китоб ўқиймиз", "Биз оилавий китобхонмиз", "Бир соатли китоб ўқиш" каби шиорлар остида машғулотлар ташкил этинг.

Китоб ўқиб, завқ олганингизни, албатта, фарзандларингиз кўрсин, улар "китоб ўқиш кишига роҳат бахш этади", "мен севган қаҳрамонимга ўхшашни хоҳлайман", деган фикрга келсин. Китобдан турли мисоллар келтиринг, уларнинг маъносини жонли тарзда фарзандларингизга тушунтиринг. Яхши нимаю, ёмон нималигининг фарқини айтинг, ўқиган китобингиз мазмунини сўзлаб беринг.

Президентимизнинг "Коронавирус пандемияси ва глобал инқироз ҳолатларининг иқтисодиёт тармоқларига салбий таъсирини юмшатиш бўйича биринчи навбатдаги чора-тадбирлар тўғрисида"ги фармони қабул қилиниши ушбу иллат тарқалишининг олдини олиш, эҳтиёт чораларини янада такомиллаштиришда муҳим аҳамият касб этади.

Фарзандингизга, улар боғча ёшидаёқ, китобни овоз чиқариб ўқиб беришни одат қилинг. Тез айтишлар, топишмоқ топиш каби машғулотларни ҳар куни такрорланг. Унутманг, бу машқлар фарзандингиз ақлини чархлайди. Кечқурун уйқуга ётишидан аввал ўзи ёқтирган китобни ўқишни одат қилишига эришинг. Болага ёқмаган, унинг қизиқишига мос келмаган, унга зерикарли бўлган китобларни ўқишга, машғулотларни бажаришга мажбур қилманг, бу акс натижа бериши мумкин.

Қуш уясида кўрганини қилади. Фарзандингизга китоб ўқишни яхши кўришингизни, китоб яқин дўстингиз, беминнат муаллимингиз эканини кўрсата билинг. Модомики, фарзандларимизнинг ҳар томонлама баркамол ва етук инсонлар бўлиб вояга етишларини истар эканмиз, уларга тез-тез китоб совға қилиб туришни одатга айлантирайлик, китобдан қимматбаҳо совға йўқ.

Фарзандлар қалбида китобга меҳр уйғониши уларнинг борлиқ оламга, ҳаётга, жонажон Ватани ва халқига, меҳрибон ота-оналарига бўлган меҳру муҳаббати, чин дўстига бўлган садоқатининг сарчашмасидир!

Азизлар, *оилавий китоб ўқиш — бу биргаликда мароқли дам олиш, китобнинг сирли оламига саёҳат қилиш ва фарзандларингиз билан яқиндан мулоқот эканини асло унутманг!*

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН

МУАССИС:
Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир: **Салим Дониёров**

"Янги Ўзбекистон" газетаси учун масъул:
бош муҳаррирнинг биринчи ўринбосари
Бахтиёр Абдусатторов

Таҳририятга келган қўлёзмалар тақриз қилинмайди ва муаллифга қайтарилмайди. Газетанинг етказиб берилиши учун обунани расмийлаштирган ташкилот жавобгар. Газета таҳририят компьютер марказида саҳифаланди. Газетанинг полиграфик жиҳатдан сифатли чоп этилишига "KOLORPAK" МЧЖ масъул.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ҳузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлиги томонидан 2020 йил 13 январда 1047-рақам билан рўйхатга олинган.
Нашр индекси — 236. **Буюртма** — 1174.
43642 нусхада босилди.
Ҳажми — 3 табоқ. Офсет усулида босилган. **Қоғоз бичими** А2.
Баҳоси келишилган нархда.

"KOLORPAK" МЧЖ босмахонаси. Корхона манзили: Тошкент шаҳри, Яшнобод тумани, Элбек кўчаси, 8-уй.
ЎзА якуни — 22:30 Топширилди — 00:50 1 2 3 4 5 6

Навбатчи муҳаррир: Хайриддин Мурод
Мусаҳҳиҳ: Насиба Абдуллаева

Босмахона телефони: (71) 230-27-76

Манзилимиз:
100029, Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32-уй

Девонхона: (0-371) 233-70-98 Котибият: (0-371) 233-56-60 Эълонлар: (0-371) 233-57-15